

**ВАЗОРАТИ ТАНДУРУСТӢ ВА ҲИФЗИ ИҶТИМОИИ АҶОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ «МАРКАЗИ ҶУМҲУРИЯВИИ
ТАЪЛИМИЮ КЛИНИКИИ ТИББИ ОИЛАВӢ»**

ДАСТУР

**оид ба маҷмӯи ҳуҷҷатҳои меъёрӣ вобаста
ба ташкили хизматрасониҳои тиббӣ
дар муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию
санитарӣ**

Душанбе – 2017

**ВАЗОРАТИ ТАНДУРУСТӢ ВА ҲИФЗИ ИҶТИМОИИ
АҲОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ «МАРКАЗИ ҶУМҲУРИЯВИИ
ТАЪЛИМИЮ КЛИНИКИИ ТИББИ ОИЛАВӢ»**

ДАСТУР

**оид ба маҷмӯи ҳуҷҷатҳои меъёрӣ вобаста
ба ташкили хизматрасониҳои тиббӣ
дар муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию
санитарӣ**

Душанбе – 2017

Дар Дастури методи мазкур маҷмӯи санадҳои меъёрию ҳуқуқии марбут ба тибби оилавӣ ва ташкили хизматрасониҳои тиббӣ дар сатҳи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббӣ санитарӣ гирд оварда шудааст.

Дастури методи мазкур барои ташкилотчиёни соҳаи тандурустӣ, роҳбарони шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббӣ санитарии шаҳру ноҳияҳо, донишҷӯёни муассисаҳои таълимии тиббии то ва баъдидипломӣ пешбинӣ гардидааст.

Мураттиб ва таҳиякунандагон:

1. **Бандаев И.С.** – д.и.т., директори Муассисаи давлатии «Маркази ҷумҳуриявии таълимию клиникӣ тибби оилавӣ», профессори кафедраи тибби оилавии №2 «ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино»;

2. **Аминов О.Т.** – н.и.т., муовини директори Муассисаи давлатии «Маркази ҷумҳуриявии таълимию клиникӣ тибби оилавӣ» оид ба қорҳои ташкилӣ ва дастурӣ;

3. **Худойдодова Ф.А.** – муовини директори Муассисаи давлатии «Маркази ҷумҳуриявии таълимию клиникӣ тибби оилавӣ» оид ба таълим ва муолиҷавии МД «МЧТҚТО»;

4. **Раунов Ф.О.** – сардори шуъбаи ташкилӣ ва дастурии Муассисаи давлатии «Маркази ҷумҳуриявии таълимию клиникӣ тибби оилавӣ»;

5. **Ҷонова Б.Ю.** – н.и.т., сардори шуъбаи бизнеснақшагирӣ ва таҳлили рушди тибби оилавӣ.

Аз тарафи Шӯрои таъбу нашри Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои нашр иҷозат дода шудааст (протоколи №1 аз 23 январи соли 2018).

Мундарича

Пешгуфтор	5
Мақсади асосии дастури методӣ	7
Заминаи меъёрӣ-ҳуқуқии тибби оилавӣ, ки фаъолияти мутахассисони тибби оилавиرو ба танзим мебарорад	8
Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон.	
Боби 11. Тибби оилавӣ	12
Моддаи 72. Принсипҳои фаъолияти тибби оилавӣ	12
Моддаи 73. Субъектҳои тибби оилавӣ	12
Моддаи 74. Ҳуқуқҳои мутахассисони тибби оилавӣ	13
Моддаи 75. Уҳдадорӣҳои мутахассисони тибби оилавӣ	13
Тартиби ташкил намудани кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ ба аҳоли дар сатҳи муассисаҳои КАТС	14
Хизматрасонӣ дар сатҳи муассисаҳои КАТС	20
Нақшаи ҳаракати бемор	21
Беморон аз дигар ноҳияҳои (шаҳрҳо) хизматрасонӣ	22
Таъминоти дастурӣ-амалӣ ва иттилоотии табибони оилавӣ	22
Низомномаи идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалия тиббию санитарии ноҳия (шаҳр).....	23
1. Муқаррароти умумӣ.....	23
2. Мақоми идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ дар сатҳи ноҳия (шаҳр).....	24
3. Вазъи ҳуқуқии идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ дар сатҳи ноҳия (шаҳр)	25
4. Вазифаҳои роҳбари шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалия тиббию санитарии ноҳия (шаҳр).....	28
5. Ҳуқуқҳои роҳбари шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалия тиббию санитарии ноҳия (шаҳр).....	32
6. Фаъолияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалия тиббию санитарии ноҳия (шаҳр).....	33
7. Амвол ва сарчашмаҳои маблағгузорӣ	34
8. Баҳисобгирӣ ва назорат.....	34
9. Муқаррароти хотимавӣ	35
Бизнеснақшагирӣ ва нақши он дар фаъолияти мутахассисони КАТС	35
Сохтори бизнеснақшагирӣ.....	36

Ҳолати вазъият ва банақшагири	37
Ҳадафҳо ва фаъолиятҳо	37
Мониторинги раванди фаъолият	37
Таҳлил	38
Дастурамал оид ба ташҳиси тиббию иҷтимоӣ	39
Барномаи кафолатҳои давлатӣ оид ба таъмини аҳоли бо кӯмаки тиббию санитарӣ дар ноҳияҳои таҷрибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017–2019	44
1. Муқаррароти умумӣ	44
2. Намудҳои кӯмаки тиббию санитарӣ	45
3. Таъминот бо доруворӣ аз рӯи Барнома	50
4. Мониторинг ва арзёбии амали намудани Барнома	52
Замимаи 1	53
Замимаи 2	55
Сиёсати миллӣ ва протоколи клиникӣ оид ба баргарафкунии интиқоли ВНМО аз модар ба кӯдак (БИМК) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон	57
Адабиёти истифодашуда	64

Пешгуфтор

Зарурияти гузаронидани тачдиди рукнҳои иқтисодию иҷтимоӣ, ислоҳот дар соҳаи тандурустӣ аз ҷониби Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҷаноби Олӣ, мӯҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳанӯз соли 1994 эълон карда шудааст. Рушди ҳадамоти кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ бо роҳи азнавташкилёбӣ, боздиди вазифаҳои тахассусии захираҳои мавҷудаи соҳаи тандурустӣ, ворид намудани тибби оилавӣ, омӯзонидани мутахассисон, беҳтар намудани сохтори дохилӣ ва сифати хизматрасонии тиббӣ, таъминот бо маводҳои доруворӣ ва молҳои таъиноти тиббӣ ташаккул ёфта, бояд ба беҳтар гардонидани дастрасии кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ба аҳоли ва нигоҳдории солими ва пешгирии бемориҳо равона карда шавад.

Яке аз афзалиятҳои ислоҳоти соҳаи тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010–2020 бармеояд, ин такмилдиҳии кӯмаки аввалияи тиббӣ санитарии сифатан нав дар асоси тибби оилавӣ мебошад. Аз назари Ташкилоти умумичаҳонии тандурустӣ кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ (КАТС) яке аз воситаҳои асосӣ ва муҳимтарини стратегияи солимии ҷомеа мебошад, чунки КАТС занҷираи марказии онро ташкил медиҳад ва қисми ҷудонашавандаи ҳамаи равандҳои инкишофи иҷтимоӣю иқтисодии ҷомеа маҳсуб меёбад.

Аз ҳолати КАТС сифат ва самаранокии фаъолияти тамоми соҳаи тандурустӣ, нигоҳдории иқтисодии меҳнатии давлат, инчунин масъалаҳои иҷтимоӣ дар сатҳи оила ва гуруҳҳои иқтисодии ҳимоянадошта: занон, кӯдакон, маъҷубон ва пиронсолон вобаста аст.

Дар натиҷаи ислоҳоти иқтисодӣ ва иҷтимоӣ дар мамлакат шудаистода, системаи амбулаторӣ - дармонгоҳии тандурустӣ имконияти расонидани кӯмаки дастрас ва ихтисосноки тиббӣ дар сатҳи баланд ба аҳолиро надорад ва қайд намудан зарур аст, ки дар сатҳи муассисаҳои КАТС ташхис ва табобати 80%-и аҳоли оғоз ва ба итмом мерасад.

Бо оғоз ва идомаи ислоҳоти соҳаи тандурустӣ зарурат ба миён омад, ки гузариши қатъӣ ба ташкили системаи каммасрафи кӯмаки клиникӣ-амбулаторӣ ҳатмӣ мебошад.

Супориши иҷтимоӣ барои воридсозии таҷрибаи умумитиббии системаи пешгирӣ-табобатии аҳоли дар асоси принципҳои тибби оилавӣ ташаккул ёфтааст, ки асоси онро табиби оилавӣ ва ҳамшираи тибби оилавӣ ташкил медиҳад.

Муҳимияти воридгардонии тибби оилавӣ дар деҳот дар он аст, ки дастрасии кӯмаки тиббии касбӣ дар сатҳи деҳот назар ба шаҳр паस्तтар аст. Таҷрибаи ноҳияҳо нишон медиҳад, ки гузариш ба ташкили кӯмаки аввалияи тиббӣ бо принципҳои тибби оилавӣ, хизматрасонии тиббии сифатнок, дастрас ва каммасраф, истифодаи самараноки захираҳо ва азнавсозии муносибатҳо ба пешгирии бемориҳо ва беҳтаргардонии саломатӣ оварда мерасонад. Чи тавре ки таҷрибаи ноҳияҳо нишон медиҳад, гузариш ба ташкили ёрии аввалияи тиббӣ аз рӯи принципи тибби оилавӣ, хизматрасонии сифатнок, дастрас ва каммасраф, истифодаи самараноки захираҳо ва мукамалсозии муносибатҳо ба пешгирии бемориҳо ва хубтаршавии саломатӣ оварда мерасонад. Ташаккули КАТС дар асоси воридсозии тибби оилавӣ дар солҳои наздик ба кам кардани беморшавӣ бо корношоямии муваққатӣ бо назардошти рӯзҳо, маъюбнокии бори аввал, мурочиат ба стансияи кӯмаки аввалия, пастишавии сатҳ ва мӯҳлати бистаригардонӣ, пастишавии сатҳи ғавти перинаталӣ ва кӯдакон имконият медиҳад.

Солҳои охир тибби оилавӣ ҳамчун як намуди хизматрасонии тиббии иқтисодан ғоидаовар ва самаранок диққати мамлакатҳои зиёдеро ба худ ҷалб менамояд.

Амалияи тиббӣ ин ҷамъи дониши ҷудоғона аз соҳаҳои гуногуни тиб набуда, балки муносибати фардӣ ва маҷмуиро нисбати бемор таъмин менамояд. Табиби оилавӣ яке аз аввалинҳо мебошад, ки бемор ба ӯ мурочиат менамояд ва тақдирӣ минбаъдаи бемор аз донишу малакаи табиби оилавӣ вобаста аст.

Баҳри вусъат додани рушди кӯмаки аввалияи тиббӣю санитарӣ аз рӯи принципи тибби оилавӣ «Нақшаи стратегии рушди кӯмаки аввалияи тиббӣю санитарӣ аз рӯи принципи тибби оилавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016–2020» бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 июли соли 2016 таҳти №317 қабул карда шуд.

Ҳадаф ва вазифаҳои асосии Нақшаи стратегии мазкур дастгирӣ намудани раванди таҳкими тибби оилавӣ дар тамоми қаламрави

ҷумхурӣ мебошад. Дар ояндаи наздик татбиқ намудани маҷмӯи ҷорабинҳои амалӣ ҷиҳати тақмил додани сохтор ва самаранокии фаъолияти шабакаи муассисаҳои КАТС, ки ба тибби оилавӣ асос ёфтааст ба нақша гирифта шуда, барои ба даст овардани натиҷаҳои назаррас ва беҳтар намудани нишондиҳандаҳои асосии саломатӣ аҳоли равона мешавад.

Дар баробари ин, самти афзалиятноки рушди сиёсати кадрӣ соҳаи тандурустӣ, ин тарбияи мутахассисони тибби оилавӣ мебошад. Бо ин мақсад, дар натиҷаи таҳкими заминаи меъёрӣ - ҳуқуқӣ, рушди тибби оилавӣ ва ташаккулёбии кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ сатҳи саломатии аҳоли тадриҷан беҳтар мегардад. Дар «Консепсияи ислоҳоти соҳаи тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №94 аз 04.03.2002 с. тасдиқ шудааст, кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ (КАТС) ҳамчун самти асосии дигаргунсозиҳои сохтории соҳа муайян гардида, воридсозии марҳиланок ва рушди минбаъдаи тибби оилавӣ ҳамчун ҷузъи эътимодноки ислоҳоти соҳаи тандурустӣ эътироф шудааст. Ҳамчунин дар «Консепсияи ислоҳоти таълимоти тиббӣ ва фармасевтӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба тайёр намудани мутахассисони тибби оилавӣ (дар марҳилаи тодипломӣ ва ҳам тариқи бозомӯзӣ) диққати махсус дода шудааст.

Мақсади асосии дастури методӣ

Сатҳи иқтисодии ниҳии низоми соҳаи тандурустӣ дар тӯли солҳои охир нисбат ба маҳорату малакаи зарурии мутахассисон ва захираҳои техникӣ ба таври назаррас баланд гардид. Ба хотири истифодаи пурра аз ин сохторҳо муайян ва ба тартиб овардани нақшо ва доираҳои масъулият, кам намудани такрори вазифаҳои эҳтимоли ва равшан намудани самтҳои ҳисоботдиҳӣ зарур мебошад. Таҳия намудани модели нави танзим ва идорасозӣ дар сатҳи вилоят, минтақа ва ноҳия дар натиҷаи тағйироти дар солҳои охир бавучудода зарур мебошад.

Ин самт ба инобат гирифтани сохтору нақшаҳои мухталифи нақшу доираҳои масъулият ва ҳамчунон мустақкамсозии дараҷаи иқтисод ва таъмини захираҳои заруриро барои иҷрои фаъолиятҳо дар сатҳи зермиллӣ дар назар дорад.

Вазифаи асосии ҳар як роҳбари муассисаи КАТС, қорманди соҳаи тандурустӣ, хусусан табибони оилавӣ, ки хизматрасонӣ ва нигоҳубини тамоми оиларо бар дӯш доранд, ин расонидани кӯмаки баландсифати аввалияи тиббию санитарӣ ба аҳоли дар асоси маҷмӯи дастурҳои клиникӣ, ки бо фармоишҳои сохторҳои алоқаманди кишвар тасдиқ гардидаанд, мебошанд. Лозим ба ёдоварист, ки бо фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14 апрели соли 2015, №319 «Низомномаи намунавии идоракунии шабакаи муассисаҳои аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр)» тасдиқ шудааст, ки дар он ба таври муфассал ҳуқуқ ва вазифаҳои роҳбари шабакаи муассисаҳои КАТС оварда шудаанд.

Заминаи меъёрӣ-ҳуқуқии тибби оилавӣ, ки фаъолияти мутахассисони тибби оилавиро ба танзим мебарорад

1. Концепсияи ислоҳоти соҳаи тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон – қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, №94 аз 04.03.2002 с.

2. Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон – қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №374 аз 18.05.2017 с.

3. Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010–2020 – қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, №368 аз 02.08.2010 с.

4. Нақшаи стратегияи таҷдиди муассисаҳои тиббии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи солҳои 2011–2020 – қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 01.04.2011 с., №169.

5. Нақшаи стратегияи рушди КАТС аз рӯи принципҳои тибби оилавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016–2020 – қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №317 аз 27 июли соли 2016.

6. Сохтори ташкилии муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббӣ-санитарӣ – қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №525 аз 31.12.2002 с.

7. Дастур оид ба идоракунии муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ. Душанбе соли 2003, аз ҷониби Шӯрои таъбу нашри Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои нашр иҷозат дода шудааст.

8. Дар бораи Тартиби хизматрасонии тиббию санитарӣ ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муассисаҳои системаи давлатии тандурустӣ – қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №600 аз 2.12.2008 с.

9. Низомномаи намунавии идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр), фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №319 аз 14 апрели соли 2015.

10. Фармони Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон №236 аз 23 июни соли 1998 «Оиди зина ба зина ташкил намудани кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ аз рӯи принципҳои табиби амалияи умумитиббӣ (табиби оилавӣ) барои солҳои 1998–2000».

11. Дастурамал оид ба идоракунии муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ, ки бо фармоиши Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон №126 аз 4 апрели соли 2001 таҳия шудааст.

12. Фармони Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон №584 аз 31.10.2005 с. «Оид ба тасдиқ намудани ҳуҷҷатҳои меъёрӣ ҳукукии тибби оилавӣ».

13. Фармони Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон №13 аз 12.01.2006 с. «Оиди рушди тибби оилавӣ».

14. Дастурамал оид ба идоракунии захираҳои инсонии системаи тандурустии Тоҷикистон, ки бо протоколи №8-и Шӯрои таъбу нашри Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8 декабри соли 2007 тасдиқ шудааст.

15. Фармоиши Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2010, №374 «Оид ба васеъ намудани маблағгузори сарикасӣ дар муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ».

16. «Барномаи рушди тибби оилавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011–2015» – қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №330 аз 1 июли соли 2011.

17. Фармоиши Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8 ноябри соли 2012, №549 «Тартиби таҳсилоти муттасили мутахассисони тибби оилавӣ».

18. Дурномаи пешгирӣ ва назорати бемориҳои ғайрисироятӣ ва осеббардорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013–2018. (Маҷмӯи чорабиниҳои асосӣ оиди бемориҳои ғайрисироятӣ барои мутахассисони КАТС дар шароити захираҳои маҳдуд).

19. Мачмӯи дастурҳои клиникӣ оид ба ташхису табobati беморон дар сатҳи кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ, фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №574 аз 25 июли соли 2014.

20. Шарҳи Барномаи миллӣ оид ба рушди тибби оилавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011–2015.

21. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №243 аз 21 апрели соли 2015 «Оид ба воридсозии Барномаи бизнеснақшагирӣ дар муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии шаҳру ноҳияҳо».

22. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №840 аз 3 октябри соли 2015, «Дар бораи тасдиқ намудани шаклҳои ҳуҷҷатҳои аввалияи тиббии муассисаҳои тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон».

23. Барномаи кафолатҳои давлатӣ оид ба таъмини аҳоли бо кӯмаки тиббию санитарӣ дар ноҳияҳои таҷрибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017–2019 – қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №90 аз 25 феввали соли 2017.

24. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Номгӯи мансабҳои тиббӣ ва фарматсевтии кормандони ташкилоту муассисаҳои системаи тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон» №602 аз 7 августи соли 2017.

25. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Таснифоти ташкилоту муассисаҳои давлатии системаи тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон №690 аз 25 августи соли 2017.

26. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқ намудани мачмӯи ҳуҷҷатҳо оиди ворид ва идора намудани раванди бизнеснақшагирӣ дар муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ» №681 аз 23 августи соли 2017.

27. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №682 аз 23 августи соли 2017 оиди таъсис додани гурӯҳҳои кории минтақавӣ оид ба ворид ва идора намудани раванди бизнеснақшагирӣ дар муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ.

28. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №152 аз 9 марти соли 2017 дар бораи тасдиқи «Протоколи клиникӣ оид ба бартарафкунии интиқоли вируси норасоии масунятии одам (ВНМО) аз модар ба кӯдак».

29. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №365 аз 11 майи соли 2017 дар бораи тасдиқи «Низомномаи намунавии ҳучраҳои махсусгардонидашуда барои хизматрасониҳои тиббию иҷтимоӣ ба кӯдакони мубталои бемории ВНМО дар сатҳи шабакаи муассисаҳои КАТС».

30. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №682 аз 5 июни соли 2017 «Оид ба мукамалсозии хизматрасониҳои тиббию иҷтимоӣ ба наврасон дар сатҳи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ».

31. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №186 аз 26 феввали соли 2018 «Низомнома оид ба устои дар тибби оилавӣ».

32. Фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №1119 аз 27 декабри соли 2014 «Дар бораи пурзӯр намудани чораҳо оид ба пешгирии сирояти дохилибеморхонагӣ дар муассисаҳои тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон».

КОДЕКСИ ТАНДУРУСТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

БОБИ 11. ТИББИ ОИЛАВӢ

Моддаи 72. Принципҳои фаъолияти тибби оилавӣ

Тибби оилавӣ аз рӯи принципҳои зерин фаъолият менамояд:

– кумакрасонӣ ҳангоми робитаи аввал – муоинаи аввал, қабули бемор дар ҷойи ҳодиса бе ҷалби дигар мутахассисони тиббӣ;

– дастрасӣ – кумакрасонии аввалияи тиббию санитарӣ ба шаҳрвандон дар муҳлати кӯтоҳтарин новобаста ба миллат, наҷод, ҷинс, забон, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, таҳсилот, вазъи иҷтимоӣ ва молу мулк;

– ҳамбастагӣ – кумаки мутахассисони тибби оилавӣ ба беморон бо роҳи табобат, барқарорсозии саломатӣ ва корҳои пешгирикунанда;

– муттасилии фаъолият – кумаки пайвастаи тиббии мутахассиси тибби оилавӣ;

– ягонагӣ – баррасии масъалаҳои вобаста ба солимии шахси алоҳида, оила ва ҷомеа дар алоқаи зич бо масъалаҳои мавҷудаи вазъи ҷисмонӣ, равонӣ ва иҷтимоӣ;

– таваҷҷуҳ ба оила – баррасии масъалаҳои тибби оилавӣ дар доираи оила ва робитаҳои иҷтимоии шахс;

– эътимоднокӣ – эътимоди беморон ба махфӣ нигоҳ доштани иттилооте, ки онҳо ба мутахассисони тибби оилавӣ мерасонанд.

Моддаи 73. Субъектҳои тибби оилавӣ

1. Ба субъектҳои тибби оилавӣ дохил мешаванд:

- марказҳои таълимию клиникии тибби оилавӣ;
- марказҳои саломатии шаҳрӣ;
- марказҳои саломатии ноҳиявӣ;
- марказҳои саломатии деҳот;
- амбулаторияҳои тибби оилавӣ;
- бунгоҳҳои саломатӣ;
- ташкилотҳои хусусии тибби оилавӣ;
- табибони оилавӣ;
- ҳамшираҳои шафқати тибби оилавӣ.

2. Марказҳои саломатии шаҳрӣ, ноҳиявӣ ва деҳот тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ таъсис дода мешаванд.

3. **Амбулаторияҳои тибби оилавӣ дар сохтори маркази таълимию клиникӣ тибби оилавӣ ва марказҳои саломатии шаҳрӣ ва ноҳиявӣ, бунгоҳҳои саломатӣ дар сохтори марказҳои саломатии деҳот бо тартиби муайяннамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади дастрас будани кумаки тиббӣ дар ҷойҳо таъсис дода мешаванд.**

Моддаи 74. Ҳуқуқҳои мутахассисони тибби оилавӣ

Мутахассисони тибби оилавӣ ҳуқуқҳои зеринро доранд:

- бо тартиби муқарраргардида бо идораҳо, корхонаю муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо доир ба хизматрасонии тиббӣ шартномаҳо банданд, инчунин молу мулкӣ амбулаторияи тибби оилавӣ, марказҳои саломатии шаҳрӣ, ноҳиявӣ ва деҳотро истифода баранд ва барои хизматрасонии тиббӣ тибқи шартнома маблағ гиранд;

- оид ба беҳтар намудани кумаки тиббию санитарӣ тавсияҳо пешниҳод намоянд;

- дар ҷаласаҳо, конференсҳои илмию амалӣ, анҷуманҳо ва симпозиумҳо ширкат варзанд, аъзои ташкилотҳои гуногуни ҷамъиятӣ ва тахассусӣ бошанд, ки фаъолиятшон ба мақсаду уҳдадорихон мутахассисони тибби оилавӣ муҳолиф намебошанд.

Моддаи 75. Уҳдадорихон мутахассисони тибби оилавӣ

1. Уҳдадорихон асосии мутахассисони тибби оилавӣ иборатанд аз:

- амалӣ гардонидани тадбирҳои санитарӣю маърифатӣ оид ба ташаккули тарзи ҳаёти солим ва пешгирии беморшавии аҳоли;

- муоинаи саривактӣ бемориҳо ва ошқору баргараф намудани онҳо дар марҳилаҳои ибтидоӣ;

- таъмини муоинаи мунтазами аъзои оила ҳангоми амалӣ намудани чораҳои солимгардонӣ;

- расонидани кумаки таъхирнопазири тиббӣ ҳангоми зарурат;

- бо тартиби муқарраргардида машваратдиҳӣ ва бистарикунӣ саривактӣ беморон, назорати ҷараёни табобат;

– дар ҳаҷми муқарраргардидаи таҳассусӣ амалӣ намудани чораҳои таъбабатӣ, ташхисӣ ва барқарорсозии саломатӣ;

– бо тартиби муқарраргардида муайян намудани корношоҷаии муваққатии беморон ва ба комиссияи тиббию иҷтимоӣ равои кардани онҳо;

– яқҷоя бо кормандони ҳадамоти иҷтимоӣ ба шахсони танҳо, **калонсолон**, маъҷубон ва беморони мубталои бемориҳои музмин расонидани кумаки тиббию иҷтимоӣ;

– расонидани кумаки машваратӣ ба оилаҳо оид ба масъалаҳои эмкунӣ, ғизодиҳии кӯдакон, тарбияи онҳо, оmodасозӣ ба муассисаҳои **таълимӣ** томақтабӣ ва **таълимӣ**, мавқеи таҳассусии онҳо, банақшагирии оила, одоб, психология, беҳдоштӣ, **иҷтимоӣ**, тиббӣ ва ҷинсии ҳаёти оилавӣ;

– дар мавридҳои зарурӣ сари вақт ҳамкорӣ намудан бо дигар мутаҳассисони соҳавии тандурустӣ ва кормандони ҳадамоти иҷтимоӣ бо мақсади беҳтар намудани сифати хизматрасонии тиббӣ;

– истифодаи дурусти ҳуҷҷатҳои бақайдгирию ҳисоботии шаклҳои таъдиқшуда.

2. Мутаҳассисони тибби оилавӣ ҳангоми робитаи аввал бояд масъалаҳои тиббии беморро ҳал намоянд ва ба бемор дар сурати пайдо шудани зарурати кумаки машваратии мутаҳассисони дигар барои мурочиат намудан **мусоидат** намоянд. Табиби оилавӣ беморро оид ба натиҷаҳои машварат огоҳ намуда, ба ӯ дар бораи ҳамаи намудҳои хизматрасонии тиббӣ ва шакли самарабахши онҳо иттилоъ медиҳад, иҷрои ҳамаи маслиҳату тавсияҳои танзим менамояд.

Тартиби ташкил намудани кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ ба аҳоли дар сатҳи муассисаҳои КАТС

1. Кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ дар муассисаҳои тиббии давлатӣ: Маркази саломатии шахрӣ (МСШ), Маркази саломатии ноҳиявӣ (МСН), Маркази саломатии деҳотӣ (МСД), Бунгоҳи саломатӣ (БС), амбулаторияи тибби оилавӣ (АТО), Маркази тибби оилавӣ (МТО) ва хусусии соҳаи тандурустӣ, ки иҷозатномаи фаъолияти тиббию тибқи тартиби

муқарраргардидаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон соҳиб гаштаанд, ташкил карда мешавад.

Ташкили кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ аз тарафи муассисаҳои тиббӣ ва воҳидҳои сохтори он (МСШ, МСН, МСД, ХС, АТО, МТО) дар асоси Низомномаҳои анҷом дода мешавад.

2. Ба қормандони муассисаҳое, ки аз тарафи Ҳукумати Чумҳурии Тоҷикистон ба номгӯи муассисаҳои алоҳидаи саноатии бо шароитҳои меҳнати махсусан хатарнок дохил гаштаанд ва аҳолии маъмурӣ-ҳудудии пушида бо омилҳои ба организми инсон зарарноки физикӣ, кимиёвӣ ва биологӣ, ки ба номгӯи минтақаҳои аз тарафи Ҳукумати Чумҳурии Тоҷикистон тасдиқгардида дохиланд, кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ бо назардошти хусусиятҳои ташкили хизматрасониҳои тиббӣ, тибқи тартиби тасдиқгардида расонида мешавад.

3. Кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ дар муассисаҳои тиббӣ бо роҳҳои зерин расонида мешавад:

а) тариқи ройгон дар доираи Барномаи кафолатҳои давлатӣ оиди расонидани кӯмаки ройгони тиббӣ ба аҳоли, аз ҳисоби маблағҳои бучети давлатӣ, маблағҳои суғуртаи ҳатмии тиббӣ ва маблағҳои дахлдори бучетӣ, инчунин дар баъзе ҳолатҳо, тибқи тартиботи муқарраргардида;

б) ба таври хизматрасонии пулакӣ – аз ҳисоби маблағҳои шаҳрвандон ва муассисаҳо (ташкilotҳо).

4. Кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ таҳқурсии системаи расонидани хизматрасониҳои тиббиро ташкил намуда, чорабиниҳоро оид ба пешгирии бемориҳо, ташхису табобати ҳолатҳо ва бемориҳо, барқарорсозии солимӣ, назорати антенаталии зани ҳомила, ташаккули тарзи ҳаёти солим, аз ҷумла, паст намудани таъсири омилҳои хатар ба саломатӣ ва баланд бардоштани маърифатнокии санитариро беҳдошти аҳолиро дар бар мегирад.

5. Кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ ба таври нақшавӣ ва таъҷилӣ расонида мешавад.

6. Кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ бо усулҳои зерин расонида мешавад:

1) амбулаторӣ, аз он ҷумла:

– дар муассисаи тиббӣ, ки кӯмаки аввалияи тиббиро мерасонад ва ё сохторҳои он, дар ҷои истиқомати шаҳрванд, хангоми бемориҳои шадид, авҷи бемориҳои музмин, дар ҳолати даъвати корманди тиб ба хона, ё хангоми гаштугузори ҳавлигӣ бо мақсади хабардор шудан аз ҳолати бемор, натиҷаи рафти табобат ва саривақт иваз намудани тавсияҳои табобатӣ, муоинаи иловагӣ ва табобати зарурӣ, хизмати муташаккилона ба аҳоли хангоми сар задани бемориҳои сироятӣ, муоинаи беморони гирифтори бемориҳои сироятӣ дар хона, шахсони бо беморон алоқаманд, шахсони ба бемориҳои сироятӣ шубҳанок, аз он ҷумла тариқи гаштугузори ҳавлигӣ, муоинаи кормандони ташкилотҳо ва талабагони мактабҳо;

– дар ҷои равонашавии дастаи тиббии сайёр (мобилӣ), аз он ҷумла барои ташкили хизматрасониҳои тиббӣ ба аҳолии нуқтаҳои аҳолинишини аксарияташон пиронсолон ва ё дар масофаҳои дур ва душворгузар истиқоматкунанда, ки бо назардошти шароитҳои ҷуғрофию иқлимӣ ба нақлиёт дастарсии нокифоя доранд;

2) дар шароитҳои статсионари рӯзона, аз он ҷумла статсионар дар хона.

7. Бо мақсади баланд бардоштани самаранокии кӯмаки аввалияи тиббӣ санитарӣ хангоми якбора пайдошавии бемориҳои шадид, ҳолатҳо, хурӯҷи бемориҳои музмин, ки ба ҳаёти бемор таҳдид намекунанд ва а кӯмаки фавриро талаб намекунанд, дар сохтори муассисаҳои тиббӣ шӯъба ё хучраи расонидани кӯмаки фаврӣ, ки фаъолияташ тибқи тартиби муқарраргардида (Низомнома) ба роҳ монда мешавад, таъсис дода мешавад.

Бо назардошти гуруҳҳои гуногуни аҳоли, ки муваққатан (мавсимӣ) дар нуқтаи аҳолинишин истиқомат мекунанд (аз он ҷумла дар минтақаҳои боғотнишин, хочагии деҳқонӣ) нуқтаи расонидани кӯмаки фаврӣ ва ё кӯмаки аввалияи тиббӣ санитарӣ мумкин аст дар назди нуқтаи мавсимии (муваққатии) аҳолинишин ташкил карда шавад.

8. Кӯмаки аввалияи тиббӣ санитарӣ дар асоси тартиби муқарраргардидаи расонидани кӯмаки махсусгардонидашуда (соҳаҳои гуногуни тиббӣ) ва стандартҳои тиббӣ ташкил карда мешавад.

9. Кӯмаки аввалияи тиббӣ санитарӣ намудҳои зеринро дар бар мегирад:

- кӯмаки аввалияи тиббию санитарии тотабибӣ, ки аз тарафи табибони оилавӣ, фелдшерҳо, момодояҳо, ҳамшираҳои тибби оилавӣ ва дигар кормандони тибби дорои маълумоти олӣ ва миёнаи тиббӣ дар Бунгоҳҳои саломатӣ, Марказҳои саломатии шаҳру ноҳия ва дехот, амбулаториҳои тибби оилавӣ, марказҳои тибби оилавӣ, қисмҳои тиббии ташкилотҳо, шуъбаҳои (хучраҳои) барномаҳои амудӣ дар заминаи МСШ, МСН расонида мешавад;

- кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ, ки аз тарафи табибони оилавӣ, табибони амбулаторияҳо, марказҳои саломатӣ, корхонаҳои (офис) хусусии табибони оилавӣ, марказҳои саломатӣ ва шуъбаҳои (хучраҳои) пешгирии бемориҳо расонида мешавад;

- кӯмаки аввалияи тиббии махсусгардонидашуда, ки аз тарафи табибони соҳавии ихтисосҳои гуногуни марказҳои саломатӣ, нуқтаҳои амбулатории ташкилотҳои тиббӣ, аз он ҷумла хизматрасониҳои тиббии махсуси тавассути технологияҳои муосир расонида мешаванд.

10. Дар нуқтаҳои камаҳолӣ ва (ё) аз муассисаҳои тиббӣ ё сохторҳои он дар масофаи дур ҷойгиргашта, аз ҷумла муассисаҳои тиббии муваққатӣ (мавсимӣ), муассисаҳои тиббие, ки кӯмаки аввалияи тиббию санитариро аз рӯи принсипи тибби оилавӣ пешниҳод менамоянд ва дар минтақаи хизматрасониашон чунин нуқтаҳои аҳолинишин ҷой доранд, хизматрасонии тиббиро то ҳозир шудани табибони соҳавӣ ҳангоми ҳолатҳои шадид ва яқбора пайдошуда, ки ба ҳаёти шаҳрванд таҳдид мекунанд, садама, хуручи бемориҳои музмин, захролудшавии организм ва ғайра бо ҷалби нафаре аз аҳоли (хоҷагӣ) мерасонанд.

Расонидани кӯмаки аввалия тавассути ташаккули дорукутии кӯмаки аввалия, пурра намудани он ҳангоми зарурият, омӯзиши малакаҳои кӯмаки аввалия, таъмини шахсони кӯмаккунанда ва дорои бемориҳои омили хатардошта, хатари марги нобахангомдошта, алоими коронарӣ ва дигар ҳолатҳои ба ҳаёт таҳдидкунандадошта, ки сабаби ғавт шуда метавонанд ва аҳли оилаи онҳо бо дастурҳои мухтасар, ки маълумот оиди кӯмаки аввалия ва таъчилӣ доранд, ки имконият медиҳад то омадани корманди тиб омили хатар дур карда шавад, расонида мешавад.

11. Кӯмаки тотабибӣ ва кӯмаки аввалияи тиббию санитарии табибӣ аз рӯи принсипи тибби оилавӣ ташкил карда мешавад.

12. Принципи оилавии ташкили кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ дар ташаққули гурӯҳи хизматрасони тиббӣ дар асоси ҷои зист, дар минтақаи алоҳида, ҷои таълим, дар муассисаҳои гуногун ва сохторҳои онҳо ташкил карда мешавад.

13. Таксимооти аҳоли аз рӯи минтақа аз тарафи роҳбарони муассисаҳои гузаронида мешавад, ки кӯмаки аввалияи тиббию санитариро вобаста ба шароитҳои муайяни КАТС ба аҳоли бо мақсади ба пуррагӣ таъмин намудани дастрасии он ва риояи дигар ҳуқуқҳои шаҳрвандон пешниҳод менамоянд.

14. Бо мақсади таъмини ҳуқуқҳои шаҳрвандон нисбати интихоби табиб ва муассисаи тиббӣ вобаста намудани аҳолии дар минтақаи дигари хизматрасонӣ зиндагӣ ва фаолияти коридошта ба табиби оилавӣ, бо риояи шумораи тавсияшавандаи аҳолии вобастагардида, тибқи банди 17 ҳуччати мазкур, иҷозат дода мешавад.

15. Дар муассисаҳои тиббӣ минтақаҳои зеринро созмон додан мумкин аст:

- ҳамширагӣ;
- табиби оилавӣ;
- маҷмӯӣ (ташкили минтақа аз ҳисоби минтақаи муассисаҳои аҳолии нопуррадошта (минтақаи камаҳоли) ва ё аҳолие, ки аз тарафи табиби дарунии амбулаторияи тиббии хизматрасонидашаванда ва аҳолии ба Бунгоҳҳои саломатӣ вобастагардида).

- акушерӣ;
- рӯйхатшуда.

16. Хизматрасонии тиббӣ ба аҳоли дар минтақа аз тарафи мутахассисони зерин расонида мешавад:

- қорманди миёнаи тибби оилавии Бунгоҳи саломатӣ;
- табиби оилавӣ, ёрдамчии табиби оилавӣ-фелдшер, қорманди миёнаи тибби оилавии Марказҳои саломатӣ.

17. Шумораи аҳолии тавсияшаванда барои вобаста намудан ба табиб дар асоси меъёрҳои бастҳои воҳидҳои қормандони тиб чунин аст:

- дар Бунгоҳҳои саломатӣ 750 нафар аҳоли аз таваллуд то Ҷавт ба 1 қорманди миёнаи тибби оилавӣ;
- дар минтақаи хизматрасонии табиби оилавӣ 1200–1500 нафар аҳоли ба 1 табиб аз таваллуд то Ҷавт;

– дар минтакаи омехта 2000 нафар аҳоли ва бештар, аз ҳисоби калонсолон ва кӯдакон.

18. Дар ноҳияҳои ВМКБ ва ноҳияҳои ба он баробаркардашуда, минтақаҳои баландкӯҳ, саҳро, беоб ва дигар минтақаҳои дорои шароитҳои вазнини иқлимӣ, бо муддати дарози ҷудои мавсимӣ, минтақаҳои камаҳоли ба табибони оилавӣ бо нигоҳ доштани бастҳои воҳидҳои кори пурраи табибони оилавӣ, фелдшерҳо, кормандони миёнаи тибби оилавӣ аҳолии кам аз меъёр вобаста карда мешавад.

19. Вобаста ба шароитҳои муайяни расонидани кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ба аҳоли бо мақсади таъмини дастрасии он ташкили гуруҳҳои доимофаъолияткунандаи тиббӣ, аз ҳисоби табибони оилавӣ, фелдшерон, момодояҳо, кормандони миёнаи тибби оилавӣ бо тақсими вазифаҳо байни онҳо аз рӯи сатҳи дониш ва малақаҳо, бо назардошти меъёрҳои бастии воҳидҳои корӣ, ки барои ҳисоби шумораи вазифаҳо омода гаштаанд ва оиди иҷрои вазифаи ба муассисаи тибби вогузошташуда, пешбинӣ шудаанд.

20. Кӯмаки аввалияи махсусгардонидашуда дар асоси талаботи аҳоли ба хизматрасониҳои махсусгардонидашудаи тиббӣ бо назардошти сохтори беморӣҳо, сатҳи ғавт, ҳайати синусолии аҳоли, зичии аҳоли ва дигар нишондиҳандаҳои солимӣ ташкил карда мешавад.

Кӯмаки аввалияи махсусгардонидашуда дар асоси роҳати табибони оилавӣ ва кормандони тиббие, ки кӯмаки аввалияи тиббию санитариро дар сатҳи тотабибӣ ва табибӣ мерасонанд, дар сурати мурочиати аҳоли ба муассиса расонида мешавад.

21. Барои расонидани кӯмаки тиббӣ ба беморони гирифтори беморӣҳои шадиду музмин ва авҷгирии онҳо, ки ба гирифтани кӯмаки тиббӣ дар беморхона эҳтиёҷ доранд, бо назардошти бад нагаштани солимии фарди бемор дар шароити хона ва мавҷуд будани имконияти ташкили кӯмаки беморхонавӣ дар муҳити хона ташкили статсионар дар хона ва нигоҳубини бемор мумкин мебошад.

Интиҳоби беморон барои бистарикунони хонагӣ бо пешниҳоди табибони оилавӣ дар якҷоягӣ бо мутахассисони соҳавии Марказҳои саломатӣ амалӣ карда мешавад.

Ҳангоми ташкили бистарикунони хонагӣ назорати ҳамарӯзаи табибони оилавӣ, мутахассисони соҳавӣ ва корманди миёнаи тиб,

ташкили ташхисҳои лабораторӣ, табобати доругӣ ва дар ҳолати зарурӣ ташкили машварати мутахассисон амалӣ карда мешавад.

Дар рӯзҳои истироҳат ва ид назорати бемор аз тарафи табибони оилавӣ, корманди миёнаи тиб ва хадамоти кӯмаки таъҷилӣ анҷом дода мешавад. Дар ҳолати вазнин шудани вазъи саломатии бемор ӯ бояд таъҷилан ба назорати шабонарӯзии беморхонавӣ (статсионар) интиқол дода шавад.

Хизматрасонӣ дар сатҳи муассисаҳои КАТС

Дар муассисаҳои КАТС қабули аҳоли аз ҷониби сабтгоҳ, ки дар он гирифтани навбат барои қабули табиб ва қабули даъватҳои табибон ба хона анҷом дода мешавад, танзим менамояд. Мурочиати бемор аз сабтгоҳ оғоз мегардад ва дар сабтгоҳ картаҳои амбулатории беморон (аъзоёни оила) нигоҳ дошта мешавад. Ба шахси мурочиаткунанда (бемор) ҳамаи маълумотро шахси бақайдгиранда (регистратор) медиҳад. Бақайдгиранда мақсади мурочиатро муайян мекунад, пас аз он картаи амбулатории беморро ёфта, тартиби хизматрасониро ба ӯ мефаҳмонад. Бақайдгиранда картаи амбулатории беморро ба ҳучраи қабули тотабиб медиҳад. Бемор то даъват шудан ба ҳучраи қабули тотабиб дар толори интизорӣ мунтазир мешавад, ки дар он бояд гӯша барои кӯдакон, гӯша барои маводҳои маърифатию санитарӣ (адабиётҳо) пешбинӣ шуда бошад. Бемор пас аз даъватбо ҳамроҳии ҳамшираи оилавӣ ба ҳучраи қабули тотабиб меравад. Ҳучраи қабули тотабиб бояд бо тарозу ва кадченкунак барои кӯдакон ва калонсолон, чадвал барои муайян намудани биноиши чашм, дастгоҳи фишорсанҷӣ, фонендоскоп, дастгоҳи сабти баркии дил (СБД), дастгоҳи Маклаков (барои санҷидани фишори дохиличашмӣ), нимкат, мизи парпечкунӣ, миз ва курсиҳо барои ҳамшираҳои тиб мучаҳҳаз бошад.

Дар ҳучраи қабули тотабиб ҳамшираи тиб қад, вазн, ҳарорати бадан, набз, фишори шараёнии хун, биноиши чашм ва шунавоии беморро (дар масофаи 6 метр бо воситаи гапзанӣ бо овози паст аз ҷониби ҳамшираи тиббӣ) бояд санҷад. Дар мавриди зарурӣ ва вобаста ба малакаи ҳамшираи тиббии ҳучра (доштани иҷозат) СБД ва санҷиши фишори дохиличашмӣ гузаронида мешавад. Фаромӯш набояд қард, ки СБД ба ҳамаи шахсони аз 40-сола боло ва ба дигар

беморон аз рӯи таъинот бояд гузаронида шавад. Натиҷаи санчишҳо ба картаи амбулатории беморон ворид карда мешавад.

Пас аз он бемор бо ҳамроҳии ҳамшираи тибби оилавӣ боз ба толори интизорӣ бармегардад, агар табиб банд бошад ва навбати худро мунтазир мешавад (ба истиснои беморони дар ҳолати таъчилӣ қарордошта, ё шахсоне, ки ҳуқуқи бенавбат қабул шуданро доранд). Агар табиб банд набошад, бемор дарҳол бо ҳамроҳии ҳамшираи тибби оилавӣ ба қабули табиб мебарояд.

Пас аз муоинаи табиби оилавӣ, дар мавриди зарурӣ, табиби оилавӣ беморро ба табиби дахлдор ё барои ташхисҳои иловагӣ ва ҳамчунин табобати беморхонагӣ мефиристонанд. Дар ин маврид табиби оилавӣ ё табиби дигари КАТС иқтибосро бо маълумоти мушаххас дар бораи беморӣ ва сабаби равноасозӣ навишта, ба бемор бояд роҳхат диҳад.

Мутахассисони муассисаҳо (аз ҷумла беморхонагӣ) пас аз машваратдиҳӣ, таҳқиқотҳои иловагӣ ва муолиҷаи гузаронида бояд ба муассисае, ки беморро равона карда буд, маълумоти муфассалро дар бораи тарзи пешбурди бемор дар сатҳи муассисаи КАТС пешниҳод намоянд.

Бемор дар муассисаи КАТС танҳо бо ҳамроҳии ҳамшираи тибби ҳаракат мекунад. Нақшаи ҳаракати бемор аз сабтгоҳ сар карда, бояд чунин бошад:

НАҚШАИ ҲАРАКАТИ БЕМОР

Беморон аз дигар ноҳияҳои (шаҳрҳои) хизматрасонӣ

Муассисаҳои КАТС одатан кӯмаки тиббӣ - санитариро ба аҳолии (оилаҳои) минтақаи вобасткардашуда пешниҳод менамоянд. Дар баробари ин, муассисаҳои КАТС дар мавриди зарурӣ кӯмаки тиббӣ-санитарӣ, аз ҷумла кӯмаки ғаврии тиббиро бояд ба беморони аз дигар минтақаҳои хизматрасонӣ (меҳмонон, муҳоҷирон, муваққатан омадагон ва ғ.) низ пешниҳод намоянд.

Таъминоти дастурӣ-амалӣ ва иттилоотии табибони оилавӣ

Маҷмӯи дастурҳои клиникӣ оид ба ташхису табобати беморон дар сатҳи кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ аз нав боздид гардида, бо иловаҳо ба табибони оилавӣ дастрас гардидааст. Нашри аввали он соли 2002 анҷом ёфта, 20 протоколҳои клиникиро дар бар мегирифт. Нашри дуюм 36 протоколи клиникӣ ва 48 номгӯи бемориҳоро дар бар мегирифт, ки ба паҳншавии зиёд, проблемаҳои омехташуда ва салоҳияти табибони оилавӣ алоқаманд мебошад. Нашри сеюм бошад 85 номгӯи бемориҳоро дар бар мегирад ва соли 2014 нашр гардидааст.

Дар дастури мазкур пешниҳодҳои Ташкилоти умумичаҳонии тандурустӣ оид ба табобати бемориҳои асосӣ ба назар гирифта шудааст.

Дар дастур тавсияҳои клиникӣ ва протоколҳои табобат, ташхиси бемориҳо ҳамчун қарда шудааст, ки аз тарафи Маркази тибби исботшуда ва мутахассисони марказҳои махсусгардонидашуда ба фаъолияти қорӣ табиби оилавӣ мутобик қарда шудааст. Ҳангоми таҳияи дастур чунин манбаъҳои маълумот истифода шудааст:

- Дастурамали амалияи клиникӣ оид ба хизматрасонии КАТС дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (нашри 2-юм бо илова).
- Протоколҳои клиникӣ оид ба бемориҳои асосии эндокринологӣ.
- Протоколҳо оид ба пешбурди бемориҳои асосии роҳҳои нафас дар сатҳи муассисаҳои КАТС.
- Протоколи клиникӣ оид ба бартарарфкунии интиқоли ВНМО аз модар ба кӯдак дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

- Тавсияҳо оид ба ҳамбастагии бемориҳои кӯдакона.
- Протоколҳои клиникалии бемориҳои асосии кӯдакона.
- Дастурамали миллӣ оид ба назорати сироят нисбати бемории сил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.
- Принсипҳои ташкили назорат ва нигоҳубини антенаталӣ (стандартҳои миллӣ).

Низомномаи идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр)

1. Муқаррароти умумӣ

1. Низомномаи мазкур шакл, тартиб ва низоми идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитариро дар сатҳи ноҳия (шаҳр) таъмин мекунад.

2. Шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ (КАТС) маҷмӯи ҳамаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳияро (шаҳрро) дар бар мегирад, ки онҳо муассисаҳои тиббию профилактикӣ буда, барои таъмин намудани аҳоли бо кӯмаки аввалияи тиббию санитарии бо тибби оилавӣ ва бо кӯмакҳои махсусгардонидашуда асосёфта, вазифадор мебошанд.

3. Идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ дар сатҳи ноҳия (шаҳр) ҳамчун низоми идоракунии кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ва қисми ҷудонопазири сохтори идоракунии тандурустии ноҳия (шаҳр) буда, аз ҷониби менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) тавассути маъмурияти муқарраршуда сурат мегирад.

4. Маъмурияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр), воҳиди маъмурӣ ва шахси ҳуқуқии идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) ба ҳисоб меравад. Роҳбари ин маъмурият менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) мебошад.

5. Сохтори таркибии маъмурияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр):

- менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр);
- муовини менечер оид ба корҳои табобатӣ;

- муовини менечер оид ба ташкили хизматрасониҳои тиббӣ ба модарону кӯдакон;

- муовини менечер оид ба корҳои ташкилӣ ва дастурӣ.

6. Маъмурияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) дар Маркази саломатии ноҳия (шаҳр) чойгир буда, бевосита таҳти роҳбарии менечер фаъолият менамояд. Маъмурият бевосита ба менечер тобеъ ва ҳисоботдиҳанда мебошад.

2. Мақоми идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ дар сатҳи ноҳия (шаҳр)

7. Шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии (КАТС) ноҳия (шаҳр) аз ҷониби менечер идора карда мешавад. Менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) дар як вақт директори Маркази саломатии ноҳиявии (шаҳрии) ноҳия (шаҳр) ба ҳисоб рафта, барои идоракунии фаъолияти захираҳои инсонӣ ва инфрасохтори шабакаи муассисаҳои КАТС-и ноҳия (шаҳр) шахси масъул мебошад.

8. Вазифаи менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) ба рӯйхати асосии номенклатуравии Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил мебошад.

9. Ба вазифаи менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) шахси дорои маълумоти олии тиббӣ ва таҷрибаи корӣ дар соҳаи ташкилотчии тандурустидошта, пешниҳод ва таъин мегардад.

10. Менечери шабакаи муассисаҳои КАТС-и ноҳия (шаҳр) тибқи тартиби муқарраргардида аз ҷониби вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо роҳбарияти мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии вилоят ва шаҳру ноҳия ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешавад.

11. Муовинони менечер ва сармуҳосиб аз ҷониби менечер дар мувофиқа бо роҳбарияти мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ба Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардида, бо фармоиши вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд.

12. Дигар кормандони маъмурияти муассисаҳои сохтории кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) аз ҷониби менечер ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд.

13. Менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) бевосита ба роҳбари тандурустии маҳаллӣ (вилоят, ноҳия, шаҳр), Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тобеъ ва ҳисоботдиҳанда мебошад.

14. Менечери шабакаи муассисаҳои сохтории кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр)-ро дар асоси яккасардорӣ бо иштироқи роҳбарони шабакаи муассисаҳои сохтории кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) мутобики қонунгузорӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои меъёрӣ ва дастурнамалҳои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Низомномаи мазкур, Низомномаҳои намунавии категорияҳои муассисаҳои сохтории КАТС, қарорҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ (вилоят, ноҳия, шаҳр) ва фармоишҳои Раёсати тандурустии мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии вилоят, менечери сохтори госпиталии ноҳия (шаҳр) идора менамояд.

3. Вазъи ҳуқуқии идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ дар сатҳи ноҳия (шаҳр)

15. Дар деҳотҷой ҳар як Маркази саломатии деҳотӣ дар якҷоягӣ бо бунгоҳҳои саломатии аз рӯи мансубияти ҳудудӣ ба он вобастабуда, як субъекти кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр)-ро ташкил медиҳанд ва роҳбари Маркази саломатии деҳотӣ барои фаъолияти истифодабарии захираҳои бунгоҳҳои саломатии тобеи худ масъул мебошад.

16. Оинномаҳои муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) дар асоси Низомномаи мазкур ва Низомномаҳои намунавии ин муассисаҳо, ки аз ҷониби Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ гардидаанд, таҳия мегарданд.

17. Шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) вазифаҳоро оид ба таъмин намудани аҳоли бо кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ба принципҳои тибби оилавӣ асосёфта ва хизматрасониҳои тиббии махсусгардонидашударо дар сатҳи кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ иҷро менамоянд.

18. Шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) дар фаъолияти хизматрасонию идоракунӣ тибқи тартиби аз ҷониби Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида, амалисозии барномаҳои соҳавӣ, навовариҳои илму техника ва ғайраро таъмин менамояд.

19. Менечер дар доираи рушди системаи маблағгузории тандурустӣ тибқи тартиби муқарраргардида, аз номи шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр), ки онҳо ҷониби таъминкунандаи аҳоли бо хизматрасонии кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ/тиббӣ оилавӣ, инчунин, таъминкунандаи аҳоли бо хизматрасонии махсусгардонидашуда дар зинаи амбулаторию дармонгоҳӣ мебошанд, барои бастанӣ шартнома бо сохтори масъул оид ба хариди хизматрасониҳои тиббӣ дар Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон шахси ваколатдор мебошад.

20. Менечер тибқи фармоиш ва дастурामалҳои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз номи шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ, ки онҳо мақомоти таъминкунандаи аҳоли бо хизматрасонии кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ/тиббӣ оилавӣ ва хизматрасониҳои махсусгардонидашуда дар зинаи КАТС мебошанд, барои бастанӣ шартномаҳои хизматрасонӣ, ҳамчунин дар доираи амалишавии суғуртаи тиббӣ бо шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ шахси ваколатдор мебошад.

21. Маблағгузории шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) аз маблағгузории ҳадамоти бистаринамӯй чӯдо буда, тибқи фармоишҳо ва дастурамалҳои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

22. Маблағгузории шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр)-ро, ки аз рӯи механизми нави маблағгузорӣ ба ҳар як муассиса пешбинӣ ва тасдиқ гаштааст, тибқи тартиби муқарраргардида таъмин карда, истифодабарии маблағҳои муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ дар дигар ҳадамоти соҳа манъ аст.

23. Дар шӯъбаи маҳаллии ҳазинадорӣ (ноҳия, шаҳр) харҷномаи алоҳидаи хароҷотҳо барои маблағгузории шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ташкил мегардад.

24. Харҷномаи харочотҳо дар алоҳидагӣ барои муассисаҳо (зерсохторҳо)-и кӯмаки аввалия ва махсусгардонидашудаи тиббию санитарӣ дар зинаи муассисаҳои КАТС аз ҷониби менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) тасдиқ гардида, барои иҷроиш ба шуъбаи маҳаллии хазинадорӣ супорида мешавад.

25. Тақсимкунандаи асосии маблағҳо аз рӯи харҷномаи харочотҳои шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия менечер мебошад.

Ҳангоми чудо намудани маблағгузори шабакаи кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ оид ба амалиётҳои молиявии муассисаҳои (зерсохторҳои) кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) ҳукуки имзои аввал ба менечер ва имзои дуюм ба сармуҳосиби муҳосиботи шабакаи муассисаҳои КАТС дода мешавад.

26. Дар варакаи хазинадорӣ намунаи имзоҳо дар қисми «Имзои аввал» менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия нишон дода, дар қисми «Имзои дуюм» имзои сармуҳосиби шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ гузошта мешавад.

27. Шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) воҳиди маъмурӣ, шахси ҳуқуқӣ оиди идоракунии дар сохтори идоракунии тандурустии ноҳия (шаҳр) ва системаи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, дорои муҳри даврӣ, муҳри кунҷӣ ва дигар намуди муҳрҳои тамғаҳои зарурӣ, бланк ва дигар нишонаҳои зарурӣ бо номнависи худ бо забони давлатӣ «Шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр), вилоят, Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо забони русӣ «Сеть учреждений первичной медико-санитарной помощи района (города), области, Республики Таджикистан» мебошад.

Ба ҳамаи ҳуҷжатҳои бо ин номнавису муҳру тамғаҳо, имзо аз ҷониби менечери шабакаи муассисаҳои КАТС-и ноҳия (шаҳр) ва дар ҳолати набуданаш аз ҷониби муовини расман ваколатдор гузошта мешавад.

28. Менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) барои таъмини амният, нигоҳ доштан ва дуруст истифода намудани ин муҳрҳо, тамғаҳои зарурӣ, бланкҳо ва дигар нишонаҳои зикргардида шахси масъул мебошад.

4. Вазифаҳои менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр)

29. Вазифаҳои менечер:

- идора намудани фаъолияти захираҳои инсонӣ ва инфрасохтори шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр), ташкил намудан ва таъмини хизматрасонии кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ба тибби оилавӣ асосёфта ва кӯмаки махсусгардонидашуда мутобиқи сиёсати ягонаи давлатӣ оид ба тандурустӣ, қонунгузорӣ ва қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, фармоишҳои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, амалишавии барномаҳои миллӣ ва соҳавӣ оид ба хизматрасонии тиббӣ ва саломатии аҳоли дар сатҳи ноҳия (шаҳр);

- таъмини ҳамоҳангсозии фаъолияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр);

- мунтазам гузаронидани таҳлили вазъи саломатии аҳолии ноҳия (шаҳр) ва ташкили чорабиниҳои дахлдор;

- тибқи тартиби муқарраргардида чорӣ намудани дастовардҳои илму техника ва таҷрибаҳои пешқадам оид ба хизматрасонии тиббию санитарӣ дар сатҳи шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ;

- иҷрои саривақтии супоришҳо ва фармоишҳои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- таҳия ва тасдиқ намудани нақшаи такмили ихтисоси мутахассисони тиб ва таъмини намудани иҷроиши он;

- пас аз муайян наумдани талабот ба кадрҳо ба менечер пешниҳод намудан барои таъминоти кадрӣ муассисаҳои шабакаи КАТС ва дар якҷоягӣ бо ҳукумати маҳаллӣ ҳавасманд намудани мутахассисони ҷавон (ҷудо намудани қитъаи замин ва ғайраҳо);

- тибқи тартиби муқарраргардида идора намудани чорабиниҳои ташкилу гузаронидани экспертизаи корношоямии муваққатӣ бо сабаби беморию чароҳатбардорӣ;

- тибқи тартиби муқарраргардида, ҷорию идора намудани чараҳои бизнеснақшагирии ҳарсола дар сатҳи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия, таъмини назорати амалишавии бизнес-нақшаҳо тавассути мониторингу арзёбии мунтазам, таҳия ва амалӣ намудани бизнес-нақшаи КАТС-и муттаҳидкардашуда,

истифодаи бизнес-накшагирӣ дар идоракунии муассисаҳо ва арзёбии самаранокии онҳо;

- чорӣ намудани стандарҳо ва дастурҳои клиникаи ташхису табобати беморон, ки аз ҷониби Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудаанд;

- банақшагирию идоракунии захираҳои инсонии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббӣю санитарии ноҳия (шаҳр) тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва тартиби аз ҷониби Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда;

- баланд бардоштани ҳавасмандкунии кадрҳо, аз он ҷумла, тибқи тартиби муқарраргардида барои мукофотонидан пешниҳод намудан, мусоидат оиди пешравии мансабии кадрҳои лаёқатманд, баҳодихӣ ба фаъолияти иҷроии вазифаҳои касбии онҳо;

- мусоидат ва бозомӯзонидани кадрҳои тиббии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббӣю санитарӣю ноҳия (шаҳр) оид ба тибби оилавӣ, дастгирӣ ва ҳамроҳангсозии ҷорабиниҳо оид ба таҳсили муттасили тиббӣ ва таълими баъдидипломии мутахассисони тибби оилавӣ ва дигар мутахассисони муассисаҳои сохтори КАТС ва ба ин восита мусоидат намудан барои гирифтани дараҷаҳои тахассуснокӣ, сертификат;

- тавассути ҷорабиниҳои таълимии гуногун мусоидат намудан барои баланд бардоштани савияи донишу малакаи роҳбарони шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббӣю санитарии ноҳия (шаҳр) оид ба идоракунӣ, банақшагирӣ, маблағгузорӣ ва самаранок истифода бурдани маблағу дигар захираҳои мавҷуда, инчунин, баланд бардоштани донишу малакаи мутахассисони тиб оид ба ихтисоси онҳо;

- дар асоси меъёрҳои мавҷуда таҳия, бо мақомоти молиявии маҳаллӣ мувофиқасозӣ ва тибқи тартиби муқарраргардида тасдиқ намудани басти воҳидҳои корӣ ва сохтори таркибии он дар ноҳия (шаҳр), идора намудани таъмини ишғоли вазифаҳои ҳоли ва масъалаҳои тарификатсия ва музди меҳнат;

- мунтазам ва саривақт хабардор намудани роҳбарону кормандони шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббӣю санитарии ноҳия (шаҳр) оид ба қонун ва қарорҳои вобаста ба ҳифзи саломатии аҳоли ва тандурустӣ қабулгашта;

- идора намудани маблағгузори шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) мутобиқи фармоишҳо ва дастуруламалҳои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин мутобиқи Низомномаи мазкур;

- якҷоя бо роҳбарони шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) тибқи талаботи муқарраргардида таҳия ва пешниҳод намудани лоиҳаи буҷети ҳарсолаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр);

- тақсим намудан ва идораи ҷараёни маблағгузорӣ ва таъмини иҷроиши сметаи харочотии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ тибқи тартиби аз ҷониби Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида ва таъмини назорати иҷроиши он;

- тибқи тартиби муқарраргардида таъмин намудани хариди доруворӣ ба таври муттамарказ, маводҳои тиббӣ ва ғайритиббӣ барои шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) мутобиқи дархости хаттии роҳбарони онҳо дар доираи нишондодҳои харҷномаи харочотии муассисаҳо;

- дар доираи ваколатҳои худ тавассути мониторинг гузаронидани назорат оид ба фаъолияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр), сифати хизматрасонӣ, идоракунии иттилоот, нишондодҳо, буҷет ва идоракунии;

- таъмини фаъолияти системаи иттилоотӣ дар сатҳи шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) тибқи тартиби аз ҷониби Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида ва сифату дақиқии иттилоот, таҳлили онҳо ва истифодаи натиҷаҳои таҳлил дар қабули қарорҳои дахлдор доир ба фаъолияти шабакаи муассисаҳои КАТС;

- мунтазам таъмин намудани шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) бо маводҳои бақайдгирию ҳисоботии аз ҷониби Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқгардида;

- тибқи тартиби муқарраргардида таъмин намудани низоми ҳисоботӣ оид ба фаъолияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр);

- ташкилу ҳамоҳангсозии тарғиботи масъалаҳои саломатӣ дар сатҳи аҳоли бо мақсади баланд гаштани маърифатнокии тиббии табақаҳои гуногуни аҳоли оид ба тарзи ҳаёти солим, пешгирии бемориҳо ва мустаҳкам намудани саломатӣ;

- дар ҳамкорӣ бо Маркази ташаккули тарзи ҳаёти солим, ҳамоҳангсозии фаъолияти шабакаи муассисаҳои КАТС дар сатҳи ҷомеа оиди тарғиботи масъалаҳои пешгирии бемориҳо ва ташаккули тарзи ҳаёти солим ва ҷалб намудани аҳолии маҳаллӣ ба масъалаҳои саломатӣ тавассути ташкил додани гуруҳҳои ҷомеавӣ, ҷалб намудани шахсони фаъол ва ё тавассути дигар усулҳои кор бо ҷомеаҳои маҳаллӣ ва ҳамкориҳои самаранок;

- таъмин намудани ҳамкорию робитаи мунтазам бо Маркази назорати давлатии санитарӣ, эпидемиологии ноҳия (шаҳр), мунтазам дастрас намудани маълумотҳои воқеӣ оид ба ҳолати эпидемиологии ноҳия (шаҳр) ва ташкилу гузаронидани чорабиниҳои зидди эпидемиологию тиббӣ дар сатҳи шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр);

- идора намудани ташкили чорабиниҳои махсус ва ҷавулодда оиди омодабошии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) тибқи тартиби муқарраргардида, хизматрасонии тиббию санитарӣ хангоми сар задани ҳолатҳои ҷавулодда, гумон ва ё ба қайдгирии бемориҳои сироятии ниҳоят хатарнок;

- ташкил намудани ҳамкориҳои шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) бо дигар зинаҳо ва муассисаҳои хизматрасонии тиббӣ, инчунин, бо сохторҳои алоқаманд ва ҷамоатҳои маҳаллӣ дар масъалаҳои рушди кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ва беҳтар намудани саломатии аҳоли ва ғайра;

- идора намудани инфрасохтори шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) тавассути ташкили таъмиру таҷҳизонидан, нигоҳубини биною таҷҳизоти муассисаҳо, баҳисобгирии маводҳои моддии гаронарзиши (таҷҳизотҳо, новобаста аз манбаи маблағгузорӣ) харидоригардида дар сатҳи муассисаҳо, гузаронидани инвентаризатсияи (барӯйхатгирии) биноҳо ва таҷҳизотҳо, тартиби нигоҳдорӣ ва истифодаи беҳатарии онҳо;

- тибқи тартиби муқарраргардида ташкил намудани кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ба кормандони корхонаҳои вобастакардашудаи истехсолӣ ва нақлиёт, корхонаҳои сохтмонӣ, дар муассисаҳои таълимию тарбиявӣ ва ғ.;

- назорати риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи меҳнат дар шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр);

- тибқи тартиби муқарраргардида хабардор намудани мақомоти минтақавии назорати давлатии санитарии эпидемиологӣ оиди бемориҳои сироятӣ, паразитӣ ва касбӣ, оризаҳои баъди иммунизатсия, бемориҳо ва захролудшавиҳои алоҳидаю гурӯҳию оммавӣ ва камбудию мушқилотҳои ошкоршуда дар доираи талаботҳои санитарии бехдоштӣ;

- хабардор намудани мақомоти минтақавии идоракунии тандурустӣ оид ба ҳодисаҳои нохуш, оризаҳои баъди иммунизатсия ва дигар оризаҳои муолиҷавию ташхисӣ, бемориҳои гуруҳию оммавӣ, инчунин оид ба марғи маҷбурии одамон.

5. Ҳуқуқҳои менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр)

- идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) мутобиқи Низомномаи мазкур ва Низомномаҳои намунавии категорияҳои ин муассисаҳо;

- ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои гуногуни таълимӣ (лексияҳо, семинарҳо, сессияҳои корӣ, машваратҳо) оид ба масъалаҳои клиникӣ, идоракунии, маблағгузорӣ, банақшагирӣ ва ғайра барои кормандони шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) дар мувофиқа бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- тибқи тартиби муқарраргардида ирсол намудани пешниҳодҳо ба сохторҳои дахлдори мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии маҳаллӣ, мақомоти дахлдори идоракунии тандурустӣ ва ташкилотҳои ғайридавлатӣ оид ба масъалаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ва саломатии аҳоли;

- аз номи шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр), ки онҳо таъминқунандаи аҳоли бо хизматрасонии тиббӣ мебошанд, бастанӣ қарордодҳо бо сохтори ваколатдор оид ба харид намудани хизматрасонии тиббӣ дар

системаи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин бо дигар шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ оид ба хизматрасонии тиббию санитарӣ дар сатҳи КАТС-и ноҳия (шаҳр);

- намояндагӣ ва ҳимояи манфиати шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр);

- тасдиқ намудани чадвали басти воҳидҳои корӣ дар доираи воҳидҳои кории муқарраргардида тибқи сохтори тасдиқгардида;

- дар доираи ваколатҳои худ қабули фармоишҳо, ки иҷрои онҳо барои ҳамаи кормандони шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) ҳатмӣ мебошад;

- тибқи тартиби муқарраргардида бастанӣ қарордодҳои меҳнатӣ бо кормандони шабакаи муассисаҳои сохтории кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр);

- дар доираи тартиби муқарраргардида ташкилу амалисозии ҳамкорӣ бо лоиҳаҳои инвестиционӣ (ташкilotҳои амаликунандаи онҳо) оид ба кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) ва бастанӣ созишномаҳо ва шартномаҳои дахлдор бо онҳо;

- ҳимояи манфиатҳои шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) дар мақомоти давлатӣ, ташкilotҳои ҷамъиятию ғайридавлатӣ ва дигар сохторҳо;

- амалӣ намудани дигар салоҳиятҳои тибқи низомномаи намунавӣ ва қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.

30. Менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) барои таъмин намудани иҷрои вазифаҳои зикргардида ва идора намудани ҳамаи ҷанбаҳои фаъолияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) масъул мебошад.

6. Фаъолияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр)

31. Фаъолияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) дар асоси қонунгузорӣ ва дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои дастурамалҳои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Низомномаи намунавии онҳо ва Низомномаи мазкур ба роҳ монда мешавад.

7. Амвол ва сарчашмаҳои маблағгузорӣ

32. Амволи шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр)-ро маблағҳои асосие, ки аз тарафи бучети маҳаллӣ барои идоракунии фаврӣ бо тартиби муқаррарнамудаи конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудаанд, инчунин, дигар маблағҳои, ки аз ҳисоби шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ ба таври ҳампардохт ворид шудаанд, ташкил медиҳад.

Сарчашмаҳои маблағгузории шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр):

- маблағҳо ва амволи бучети маҳаллӣ дар шакли маблағгузории бучетӣ;
- маблағҳои, ки аз ҳисоби хизматрасониҳои музднок ва ҳампардохт ба даст омадаанд;
- бурсияҳои ташкилотҳои байналмилалӣ, аз ҷумла барои амалӣ намудани муқаррароти фаъолияти низомномавӣ;
- маблағгузориҳои инфиродии эҳсонкорӣ.

33. Харҷномаи хароҷотҳо аз рӯи маблағҳои махсус (хизматрасониҳои пулакӣ) аз тарафи менечери шабакаи муассисаҳои КАТС-и ноҳия (шаҳр) тасдиқ карда шуда, ба шӯъбаи маҳаллии хазинадорӣ пешниҳод карда мешавад.

34. Шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) мустақилона ба мақомоти давлатӣ оид ба андоз ва молиявӣ ҳисобот медиҳад.

35. Менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) ҳамаи амалиётҳои хазинавиरो тибқи тартиби муқарраргардида анҷом медиҳад.

8. Баҳисобгирӣ ва назорат

36. Шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) баҳисобгирии фаврӣ ва муҳосибавии фаъолияти ҳудро амалӣ месозад, ҳисоботи оморӣ ва муҳосибавиро дар асоси конунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳ мемонад.

37. Ҷамъбасти фаъолияти хоҷагидорӣ шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) аз ҷониби менечер дар ҳисоботи солона ва тавозун тибқи тартиби муқарраргардида, инъикос меёбад.

38. Назорат аз болои фаъолияти молиявӣ-хоҷагидорӣ шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) аз

ҷониби комиссияи тафтишотӣ ё аудит, ки аз тарафи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳия (шаҳр) таъин карда мешаванд, ба роҳ монда мешавад.

39. Аъзоёни комиссияи тафтишотӣ (аудитор) ҳуқуқ доранд аз шахсони вазифадор ва ҳайати кормандони маъмурияти шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) пешниҳоди тамоми ҳуҷҷатҳои зарурӣ ва баёнотҳои шахсиро талаб намоянд.

40. Комиссияи тафтишоти (аудитор) натиҷаҳои санҷиширо ба мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳия (шаҳр) ва Муассиси шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) манзур менамояд.

41. Менечери шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) бо мақсади таъмини пурраи нигоҳдорӣ, ҳамасола барӯйхатгирии (инвентаризатсия) амволи арзишнок ва воситаҳои асосии муассисаҳоро мегузаронад.

9. Муқаррароти хотимавӣ

42. Низомномаи идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ дар сатҳи ноҳия (шаҳр) ва тағйироту иловаҳои ба он воридшуда аз тарафи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

43. Такмилу азнавташкилдихӣ, барҳамдиҳии маъмурияти идоракунии муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр) бо фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи тартиби муқарраргардида сураг мегирад

Амволи шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ, ки баъд аз қонеъ гардонидани талаботҳои қарздиҳандагон, инчунин, аз ҳисоби воситаҳои хусусӣ ба даст оварда шудаанд, ба Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон мегузаранд.

Бизнеснақшагирӣ ва нақши он дар фаъолияти мутахассисони КАТС

Таҷрибаи аввалини воридсозии бизнеснақшагирӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз соли 2005 оғоз гардидааст. Дар асоси

фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба воридсозии Барномаи бизнеснақшагирӣ дар муассисаҳои КАТС-и ноҳияҳо» (аз 28 апрели соли 2014, №243) бизнеснақшагирӣ айна замон дар муассисаҳои КАТС-и 20 шаҳру ноҳияи ҷумҳурӣ мавриди татбиқ қарор гирифтааст.

Ҷорӣ намудани консепсияи бизнеснақшагирӣ ҳамчун маҳаки идоракуни дар қорҷӯбаи ислоҳоти соҳаи тандурустӣ пешбинӣ шудааст ва он барои боз ҳам самараноктар гардонидани маҷмӯи хизматрасониҳо дар сатҳи КАТС ва идоракунии муассисаҳо мусоидат менамояд.

Ҳадафҳои асосии бизнеснақшагирӣ инҳоянд:

- дар маҷмӯъ беҳтар намудани раванди идоракунии муассисаҳои КАТС, инчунин дигаргуниҳое, ки дар қараёни ислоҳоти соҳаи тандурустӣ гузаронида мешаванд (масалан, татбиқи «Барномаи қафолатҳои давлатӣ», «маблағгузори сарикасӣ дар сатҳи КАТС» ва ғайра);

- баланд бардоштани сифати хизматрасониҳои тиббӣ дар сатҳи КАТС;

- баланд бардоштани шаффофият дар сатҳи КАТС (тартиб);

- баланд бардоштани сатҳи иттилоотнокӣ оид ба истифодаи захираҳо;

- баланд бардоштани манбаи иттилоотии муассисаҳо ва ба ин васила, баланд бардоштани қонеъгардони эҳтиёҷоти аҳоли;

- пешниҳод намудани маълумот барои ҳисобкунии буҷаи маблағгузори сарикасӣ ва ё барои аз сари нав тақсим намудани маблағҳо;

- ба муассисаҳо додани мустақилияти бештар дар раванди таҳия намудани буҷет ва муайян намудани самтҳои афзалиятнок;

- қорӣ намудани қузьҳои иловагии мониторинг.

Соҳтори бизнеснақшагирӣ

Бизнеснақшаҳо бояд дуруст дар асоси таҳлилҳои натиҷаҳои соли сипаригардида бо назардошти афзалиятҳои мавҷуда таҳия қарда шуда, дар давоми сол мунтазам мавриди мониторинги доимӣ қарор дода шавад. Дар баробари ин, тамоми қисматҳои

бизнеснақша (банкақшагирӣ, ҳадафҳо, мониторинг, таҳлил) ба якдигар алоқаманд мебошанд ва аз ин лиҳоз лозим меояд, ки бизнеснақшаро ба таври ҳуҷҷати ягона, ки аз фаслҳои мухталиф иборат мебошад, ҳисобида шавад.

Бизнеснақша дар сатҳи муассисаҳо таҳия карда мешавад ва як Маркази саломатии деҳот (МСД) ва ҳамчунин хонаҳои саломатии (ХС) тобеи он нақшаи худро таҳия менамоянд, ки он давраи як солро фаро мегирад. Баъдан менечери шабакаи муассисаҳои КАТС бизнеснақшаи муттаҳидкардашударо таҳия менамояд, ки он маълумотҳои тамоми бизнеснақшаҳои муассисаҳоро дарбар мегирад.

Бизнеснақша аз чор иқдомҳои асосӣ иборат мебошад ва афзалиятҳои асосиро инъикос менамояд, ки аз тарафи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда шудаанд.

Ҳолати вазъият ва банкақшагирӣ

Қисмати мазкур ба роҳбарони шабакаи муассисаҳои КАТС аз як тараф маълумотҳоро оид ба аҳолии мавриди хизматрасонӣ қарордошта ва аз тарафи дигар оид ба захираҳои дар давоми сол дастрасшаванда, тавзеҳоти ҳамачонибаи мухтасар манзур менамояд.

Ҳадафҳо ва фаъолиятҳо

Ҳадафҳо ва фаъолиятҳо барои дар давоми сол идора намудани масъалаҳои афзалиятноки муассиса мусоидат менамояд. Ҳадафҳо бояд ду соҳаи асосиро дар бар гиранд: «Дастрасӣ ва амалӣ намудани хизматрасониҳо» ва «Сифат ва сатҳи иттилоотнокӣ оид ба хизматрасониҳо».

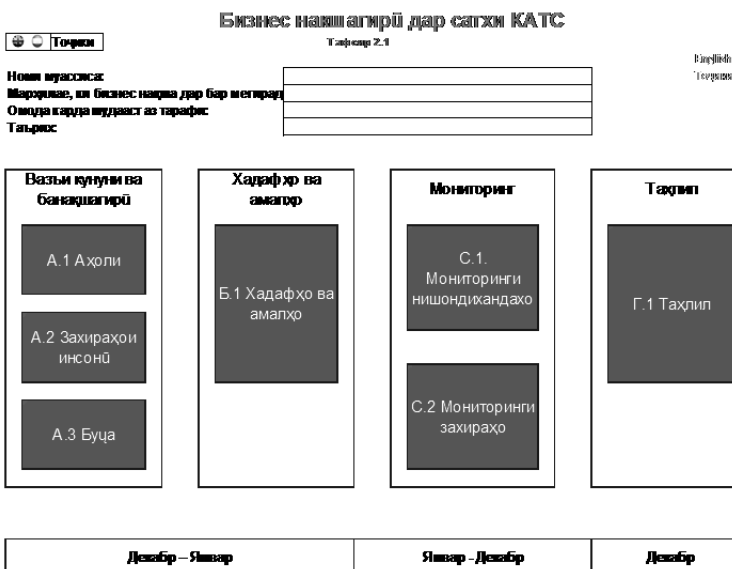
Мониторинги раванди фаъолият

Мониторинги раванди фаъолият мутобиқи индикаторҳои асосӣ ва дар асоси иҷроиши бучет гузаронида мешавад. Ин қисмат бевосита барои роҳбарони шабакаи муассисаҳои КАТС пешбинӣ шудааст, ки натиҷаҳои фаъолиятро дар соли қорӣ, яъне дастовард ва мушкилиҳои мавҷударо таҷассум менамояд.

Таҳлил

Дар охири сол ба роҳбарони муассисаҳо лозим меояд, ки муваффақиятҳои дар давоми сол дастрасшударо таҳлилу арзёбӣ, мушкилиҳои мавҷуда ва таҷрибаи бадастовардашударо ҷамъбаст намуда, хулосаҳои лозима бароранд.

Давраи бизнеснақшагирӣ бояд аз моҳи декабри соли сипаришаванда оғоз ёбад ва қисматҳои «Вазъияти воқеӣ ва банақшагирӣ» ва «Ҳадаф ва амалиётҳо»-и бизнеснақшагирӣ бояд то охири моҳи январӣ соли ҷорӣ таҳия карда шаванд. Бояд қайд намуд, ки мониторинг бояд ҷараёни ҷамъоварии маълумотҳои ҷориро дар давоми сол, яъне аз моҳи январ то охири декабри соли, ки бизнеснақша амалӣ мешавад, фаро гирад. Ғайр аз ин, ба роҳбарони муассисаҳо лозим меояд, ки моҳи декабр тафсири бизнеснақшаро гузаронанд ва натиҷаҳои онро таҳлил намоянд. Пас аз оғоз гардидани ҷараёни бизнеснақша, он дар давоми сол амалӣ мегардад ва дар ин ҳолат гузаронидани таҳлилҳо имконпазир мешавад ва натиҷаҳои он барои коркарди бизнеснақшаи соли оянда замина мегузорад.

Дастурамал оид ба ташхиси тиббию иҷтимоӣ

Дастурамал оид ба ташхиси тиббию иҷтимоӣ (минбаъд-Дастурамал) дар асоси банди 6 Низомномаи Хадамоти давлатии ташхиси тиббию иҷтимоӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 декабри соли 2008, №601 тасдиқ шудааст таҳия гардида, тартиби муайян намудани ҳолати қобилияти қорӣ, муддати дароз ё доимӣ гум кардани қобилияти қорӣ, муайян намудани гуруҳ ва сабаби маъюбӣ, давомнокии маъюбӣ, гузаронидани ташхиси тиббию иҷтимоии такрорӣ ва таҳияи тавсияҳои барномаи инфиродии тавонбахшии маъюбро муайян менамояд.

– маъюб – шахсест, ки дар натиҷаи нуқсёбии саломатӣ бо коҳиши устувори вазифаҳои организм аз беморӣ, чароҳат, иллати ҷисмонӣ ва аклонӣ боиси маҳдуд шудани фаъолияти ҳаётӣ гардидааст ва ба ҳифзи иҷтимоӣ ниёз дорад;

– кӯдаки маъюб – шахси маъюби то синни 18-сола;

– маъюбӣ – дараҷаи маҳдудияти фаъолияти ҳаётӣ инсон дар натиҷаи нуқсёбии саломатӣ бо коҳиши устувори вазифаҳои организм;

– маҳдудияти фаъолияти ҳаётӣ – пурра ё қисман гум шудани қобилият ё имконияти шахс ба худхизматрасонӣ, мустақилона ҳаракат ва муомила кардан, сарфаҳм рафтан, рафтори худро назорат намудан, таълим гирифтани ва ба фаъолияти меҳнатӣ машғул шудан;

– ташхиси тиббию иҷтимоӣ – бо тартиби муқарраргардида муайян намудани эҳтиёҷоти шахси ташхисшаванда ба тадбирҳои ҳифзи иҷтимоӣ, аз ҷумла ба тавонбахшӣ дар асоси арзёбии маҳдудияти фаъолияти ҳаётӣ, ки дар натиҷаи коҳиши устувори вазифаҳои организм ба вучуд омадааст;

– тавонбахшии маъюбон – низом ва раванди пурра ё қисман барқарорсозии қобилияти маъюбон ба фаъолияти маишӣ, ҷамъиятӣ ва касбӣ бо мақсади мутобиқати иҷтимоии маъюбон, ба даст овардани мустақилияти моддӣ ва ҳамаҷониби иҷтимоии онҳо бо ҷомеа;

– ҳифзи иҷтимоии маъюбон – низоми тадбирҳои аз ҷониби давлат қабулшудаи иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва ҳуқуқӣ, ки ба маъюбон ҷиҳати бартарарасозӣ ё ҷуброни маҳдудияти фаъолияти

хаётӣ шароит муҳайё менамояд ва ба фароҳам овардани имконияти баробари иштироки онҳо бо дигар шахрвандон дар ҳаёти ҷомеа равона карда шудааст;

– барномаи инфиродии тавонбахшии маъюб - маҷмӯи ҷорабиниҳои барои тавонбахшии маъюб самарабахш, ки аз шаклу намудҳои алоҳида, ҳаҷм, мӯҳлат ва тартиби амалишавандаи тадбирҳои тиббӣ, касбӣ ва дигар ҷораҳои тавонбахшӣ иборатанд ва ба барқарорсозӣ, ҷуброни қобилияти маъюб барои иҷрои намудҳои муайяни фаъолият равона карда шудааст;

– фаъолияти ҳаётӣ – фаъолияти ҳамарӯза, лаёқатнокии организм барои амалӣ намудани фаъолият дар чаҳорҷӯбаи барои инсон маъмулан пешбинишуда;

– номутобиқатии иҷтимоӣ – мавҷуд набудани қобилият (вобаста ба вайрон шудани вазифа ва маҳдудияти фаъолияти ҳаётӣ) барои анҷом додани рафтори рӯзмарраи шахс дар зиндагӣ;

– нотавонии пешбурди зиндагонии мустақилона – мавҷуд набудани робитаҳои иҷтимоӣ ва ниёзманд будан ба кӯмаки шахси дигар;

– маҳдудияти иҷтимоӣ – ниёзмандӣ ба ҳифзи иҷтимоӣ, ки барои муқаррар намудани гурӯҳи маъбӣ асос шуда метавонад;

– касб – навъи фаъолияти меҳнатӣ, ки донишу малакаи тавассути омӯзиш ва таҷриба андӯхтаре тақозо менамояд;

– дараҷаи таҳассус – сатҳи омодагии умумӣ ва махсуси корманд, ки дар асоси навъи ҳуҷҷатҳои тибқи қонунгузорӣ муқарраргардида (номаи камол, диплом, шаҳодатнома ва ғайра) тасдиқ мешавад;

– вазифа – мавқеи хизмати корманд буда, ба доираи ўҳдадорӣ, ҳуқуқҳои вазифавӣ ва хусусиятҳои масъулияти ў вобастагӣ дорад;

– ихтисос – маҷмӯи дониш, қордонӣ ва малакаи тавассути омодагии махсус ва таҷрибаи қорӣ андӯхташудае, ки барои иҷрои навъи муайяни фаъолияти меҳнатӣ дар доираи касби мазкур зарур аст;

– ихтисоси асосӣ – қори махсусгардонидашудае, ки дар мӯҳлати дарозтар иҷро карда мешавад;

– маҳаки фаъолияти ҳаётӣ – доштани имкон барои худхизматрасонӣ, ҳаракат, ҷиҳатбӣ (ориентатсия), худидорақунӣ,

алоқа бо муҳити атроф, таълим, инчунин иҷрои ғаёлияти меҳнатӣ;

– қобилияти ҳаракат кардан – имконияти ҳаракати самарабахш (роҳ рафтани, давидани, гузаштани аз монеаҳо, истифода бурдани аз нақлиёт). Маҳаки баҳодихӣ – хусусияти роҳгардӣ, суръати ҳаракат, масофае, ки бемор онро тай менамояд, имконияти мустақалона аз нақлиёт истифода намудани, ниёз доштани ба кӯмаки дигарон ҳангоми ҳаракат намудани;

– имконияти худхизматрасонӣ – имконияти самаранок иҷро намудани ғаёлияти ҳамарӯзаи маишӣ ва қонёи намудани талаботи худ бе кӯмаки шахсони дигар. Маҳаки баҳодихӣ - фосилаи вақте, ки дар давоми он кӯмак зарур аст: кӯмаки муваққатӣ (на камтар аз як маротиба дар як моҳ), кӯмаки пайваста (якчанд маротиба дар як моҳ), кӯмаки доимӣ (якчанд маротиба дар як ҳафта – кӯмаки нақшавӣ ва ё якчанд маротиба дар як рӯз – кӯмаки ғайринақшавӣ);

– чиҳатёбӣ (ориентатсия) – имкони мустақилона муайян намудани ҷойи худ дар фазо ва вақт, инчунин доштани маълумот дар бораи ашёҳои атроф. Асоси чиҳатёбиро ҳиссиёти биной ва шунавоӣ ташкил медиҳанд. Чиҳатёбӣ дар ҳолати мӯътадили ғаёлияти раван ва нутқ баҳогузорӣ карда мешавад. Маҳаки баҳодихӣ - қобилияти фарқ кардани намуди зоҳирии одамон ва ашёҳо дар масофаи афзоянда дар шароити муҳталиф (мавҷуд будани ва ё набудани монеа, шиносӣ бо муҳити атроф); қобилияти фарқ намудани овоз ва нутқи шифоҳӣ (чиҳатёбӣ аз руи овоз) - ҳангоми мавҷуд будани ва ё набудани ҳалалёбӣ ва дарачаи ҷуброни вайроншавии қабули нутқи шифоҳӣ бо дигар воситаҳо (мактуб ва дигар шаклҳо ғайришифоҳӣ); зарурати истифодаи васоити техникӣ барои чиҳатёбӣ ва кӯмаки дигар шахсон дар намудҳои муҳталифи ғаёлияти ҳамарӯзаи зиндагӣ (дар ҳаёти маишӣ, таҳсил, истеҳсолот);

– имконияти иртиботӣ – муошират карда тавонишани бо одамон ва ба роҳ мондани муносибатҳои муқаррарии иҷтимоӣ (дар ҳолати мазкур қанда шудани муносибатҳои, ки ба ҳалалдор шудани ғаёлияти раванӣ алоқаманд мебошанд, дар назар дошта нашудааст). Воситаи асосии иртибот нутқи шифоҳӣ буда, воситаҳои ёрирасон қироат, мактуб, шаклҳои ғайришифоҳӣ (имову ишора ва ғайра) мебошанд. Маҳаки баҳодихӣ – хусусияти гурӯҳи

одамон, ки бо онҳо имконияти алоқа мавҷуд аст, инчунин зарурати кӯмаки шахсони дигар дар раванди таълим ва фаъолияти меҳнатӣ;

– имконияти худидоракуни – имкони худдорӣ намудан дар доираи меъёрҳои ахлоқӣ ва ҳуқуқии муҳити атроф. Маҳаки баҳодихӣ - имкони худдаркнамоӣ ва риояи меъёрҳои иҷтимоии муқарраршуда, киёс намудани одамон ва объектҳо, дарк намудани муносибати байни онҳо, дуруст қабул намудан, бозгӯӣ намудан ва яқранг муносибат намудан ба ҳолатҳои муқаррарӣ ва ғайримуқаррарӣ, риояи бехатарӣ ва гигиенаи шахсӣ;

– имконияти донишандӯзӣ – имкони қабул намудан, омӯзиш, сафарбар намудани лаёқату имконият (маишӣ, фарҳангӣ, касбӣ ва ғайра) ба раванди мақсадноки таълим;

– имконияти касбомӯзӣ – имкони фаро гирифтани дониши назариявӣ ва амалӣ, малакаи мушаххаси касбӣ. Маҳаки баҳодихӣ - имкони гирифтани таълим дар шароити муқаррарӣ ва ё шароити махсус ташкилкардашуда (муассисаҳои махсуси таълимӣ, дар гурӯҳҳо, таълим дар хона ва ғайра), қабули ҳаҷми барнома, мӯҳлат ва речаи таълим, имкони фарогирии сатҳи гуногуни касбӣ ва ё намуди алоҳидаи кор, зарурати истифодаи маводи махсуси таълимӣ ва истифодаи кӯмаки дигарон (ба ғайр аз омӯзгор);

– имконияти фаъолияти меҳнатӣ – маҷмӯи имконияти ҷисмонӣ ва маънавии одам, ки ҳолати сиҳати онро барои машғул шудан ба фаъолияти меҳнатӣ муайян мекунад;

– қоршоямии касбӣ – имкони бо сифати баланд иҷро намудани кор дар касби мушаххас, ки шароити амалӣ намудани фаъолияти меҳнатиро дар фазои муайяни истеҳсолот мувофиқ ба талаботи ҳаҷми истеҳсолот, речаи корӣ ва муҳити истеҳсолӣ пешбинӣ менамояд. Маҳаки баҳодихӣ- ниғодорӣ ва ё гум қардани қоршоямии касбӣ, имконияти қор қардан дар сатҳи касбӣ дар дигар соҳаҳои ба касби пешина баробар, баҳо додан ба ҳаҷми қор ва вазифа, имконияти машғул шудан ба қор дар шароити муқаррарӣ ва ё махсус ташкилкардашуда;

– вайроншавии қобилияти меҳнатӣ - сабаби асосии норасоии иҷтимоие, ки метавонад ҳангоми маҳдудияти фаъолияти ҳаётӣ ба вучуд омада, ҳамзамон ба дигар паҳлуҳои фаъолияти ҳаётӣ даҳлат намекунад.

Маъюбӣ дар кӯдакон маҳдудияти калони фаъолияти ҳаётӣ мебошад, ки дар натиҷаи ҳалалёбии қобилияти худхизматрасонӣ, ҳаракаткунӣ, муайянкунии мавқеъ, назораткунии рафтор, коромӯзӣ, ба номутобикшавии иҷтимоӣ меорад.

Нишондод барои муайян намудани маъбӣ дар кӯдакон ҳолатҳои касалмандие мебошанд, ки ҳангоми бемориҳои модарзодӣ, ирсӣ ва ҳосилшуда ва пас аз осеб пайдо мешаванд.

Масъалаи муайян намудани маъюбӣ аз синни 2 солагӣ пас аз гузаронидани чорабиниҳои таъхисӣ, таъбабатӣ ва барқарорсозӣ дида баромада мешавад.

Маъюбӣ зарурияти пешниҳод намудани ҳимояи иҷтимоӣ, ё кӯмакро ифода менамояд, ки ҳаҷм ва сохтори он дар шакли барномаи алоҳидаи барқарорсозӣ бо назардошти маҷмӯи омилҳои тиббӣ, шахсӣ-рӯҳӣ, иҷтимоӣ-педагогӣ муайян карда мешавад. Дар ин маврид хусусияти беморӣ, синну сол, пешбинии равиши беморӣ, имконияти мутобиқшавии иҷтимоӣ ва қонеъ гардонидани талабот ба намуд ва шаклҳои гуногуни таъминоти иҷтимоӣ ба назар гирифта мешавад.

Басомади таъхисгузаронии кӯдакон аз чараёни пешбинишавандаи қобилияти онҳо ба таълим, муошират, ҳаракаткунӣ, муайянкунии мавқеъ, худхизматрасонӣ, назорати рафтори худ, коромӯзӣ дар асоси таҳлили вазъ ва пешбинии солимии онҳо вобаста аст.

Барномаи кафолатҳои давлатӣ оид ба таъмини аҳоли бо кӯмаки тиббию санитарӣ дар ноҳияҳои таҷрибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017–2019

1. Муқаррароти умумӣ

1. Барномаи кафолатҳои давлатӣ оид ба таъмини аҳоли бо кӯмаки тиббию санитарӣ дар ноҳияҳои таҷрибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017–2019 (минбаъд-Барнома) мутобиқи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ҳифзи саломатии аҳоли таҳия гардида, ба ҳифзи иҷтимоии аҳоли равона гардидааст.

2. Барномаи мазкур самтҳои асосии расонидани кӯмаки тиббию санитариро (намуд, ҳаҷм ва тартиб) дар муассисаҳои давлатии тандурустии шаҳру ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври ройгон ва бо шартҳои ҳампардохт, мутобиқи ҳаҷми маблағгузори соҳаи тандурустии шаҳру ноҳияҳо аз Бучети давлатӣ, инчунин бо захираҳои донории мавҷуда барои татбиқи барномаҳои дахлдор дар соҳаи ҳифзи саломатии аҳоли муайян менамояд.

3. Барнома аз ҳисоби маблағҳои иловагӣ, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дарёфт менамоянд, кӯмакҳои башардӯстона ва грантҳо, инчунин дигар манбаъҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, амалӣ карда мешавад.

4. Дар асоси замимаи 1 барнома гурӯҳҳои аҳоли ва беморон, ки ба сифати гурӯҳҳои имтиёзнок оварда шудаанд ва барои гирифтани кӯмаки ройғони тиббию санитарӣ ҳуқуқ доранд, муайян шудаанд.

5. Шарти асосии расонидани кӯмаки ройгон ва ҳампардохти тиббию санитарӣ ба аҳоли ин додани роҳхати табиби оилавӣ, терапевт, педиатр ва акушер-гинекологӣ минтақавӣ муассисаи тандурустии маҳалли зист ва хулосаи комиссияи муолиҷавию назоратӣ мебошад.

6. Кӯмаки ройғони тиббию санитарӣ ба гурӯҳи имтиёзнокҳои аҳоли (номгӯи I ва II, замимаи 1) ҳангоми пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҳуқуқи онҳо ба имтиёзҳои иҷтимоӣ тибқи замимаи 2 Барномаи мазкур расонида мешавад.

7. Таъминот бо доруворӣ дар доираи Барномаи мазкур аз ҳисоби маблағҳои Бюҷети давлатӣ, грантҳо ва кӯмакҳои башардӯстона, маблағҳои иловагӣ, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҷудо менамоянд, инчунин дигар манбаъҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, мутобиқи Рӯйхати воситаҳои асосии доруворӣ ва синонимҳои онҳо (минбаъд – РВАД), ки аз ҷониби Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ гардидааст, анҷом дода мешавад.

2. Намудҳои кӯмаки тиббии санитарӣ

8. Барнома намудҳои зерини кӯмаки тиббии санитариро дарбар мегирад:

- кӯмаки таъҷилӣ ва бетаъхири тиббӣ;
- кӯмаки аввалияи тиббии санитарӣ;
- кӯмаки махсусгардонидашудаи тиббӣ дар шароити дармонгоҳ;
- таъминот бо доруворӣ ва вакцинаҳо дар шароити дармонгоҳ;
- иммунопрофилактика;
- кӯмаки тиббии статсионарӣ;
- кӯмаки стоматологӣ;
- ҷорабинҳои санитариро беҳдошти ва зиддиэпидемикӣ.

9. Кӯмаки таъҷилӣ ва бетаъхири тиббӣ, аз ҷумла таъминот бо доруворӣ барои ҳамаи гурӯҳҳои аҳоли дар ҳолатҳои таҳдидовар ба ҳаёт ва саломатии шахрвандон ё шахсони атрофи он, ки бо сабаби бемориҳои ногаҳонӣ, ҳолатҳои нохуш, захмбардорӣ ё захролудшавӣ, ноқисҳои ҳомиладорӣ ва таваллуд ба вучуд омадааст, то баровардани бемор аз ҳолати таҳдидовар ба ҳаёти ӯ, ба таври ройгон расонида мешавад.

10. Кӯмаки аввалияи тиббии санитарӣ намуди асосии хизматрасонии тиббӣ буда, дар ҷунин намуд ва ҳаҷми зерин ройгон анҷом дода мешавад:

- а) пешгирӣ:
 - маслиҳатдиҳӣ (машварат) ва таблиғи таҳкими саломатӣ ва ташаккули тарзи ҳаёти солим;

– эмкунии кӯдакон дар доираи Барномаи васеи эмкунӣ мутобиқи тақвими эмкунӣҳои пешгирикунанда;

– маслиҳатдиҳии (машварати) пинҳонӣ (анонимӣ) оид ба масъалаҳои вируси норасоии масунияти одам (ВНМО), бемории пайдошудаи норасоии масуният (БПНМ), сироятҳое, ки тавассути алоқаи ҷинсӣ мегузаранд;

– назорати ҳолати саломатии кӯдакони синни то 5-сола;

– муоинаи профилактикии даврии мактаббачагон;

– назорати доимии беморони дар қайдбуда, ба истиснои усулҳои иловагии озмоишӣ ва шаклҳои ташхиси маҷмӯӣ (ба истиснои гурӯҳҳои шахрвандоне, ки тибқи Барнома ба кӯмаки тиббию санитарии ройгон ҳуқуқ доранд);

– гузаронидани чорабиниҳои пешгирӣ оид ба камхунии вобаста ба норасоии оҳан (анемия), бемории саратони ғадудҳои шир ва гарданаки бачадон;

– дар соҳаи саломатии репродуктивӣ ва танзими оила.

б) ташхис:

– азназаргузаронии бемор;

– ташхиси заминавии озмоишӣ ва ташхисии гурӯҳҳои аҳолие, ки дар номгӯи I ва II замиаи I Барнома зикр гардидаанд;

– ташхиси умумии хуни донорӣ вобаста ба сирояти гемотрансмисионӣ (сирояти тавассути хун гузаранда);

– ташхиси хун вобаста ба вараҷа (малярия);

– ташхиси умумии пешоб ва микроскопияи таҳшини пешоби гурӯҳҳои аҳолие, ки дар номгӯи I ва II замиаи I Барнома зикр гардидаанд;

– ташхиси балғам (микроскопия);

– муайян намудани қанд дар хун ва пешоб аз рӯи нишондодҳо;

– сабти барқии дил аз рӯи нишондодҳо.

в) муолиҷа:

– расонидани кӯмаки бетаъхири тиббӣ;

– шикастабандӣ (иммобилизатсия);

– таъини муолиҷа бо доруворӣ ва дигар намудҳои муолиҷа;

– гузаронидани тазриқи тиббӣ (дохиливаридӣ, дохили мушак ва зери пӯст);

– хизматрасониҳои тиббӣ (физиотерапия, маҳс, бо найча баровардани фасоди ковокии пардаи шуш, тоза кардани чирки гӯш, коркарди аввалияи чарроҳӣ, найчагузори рағҳо, дӯхтани захм, боз кардани носурҳо (флегмонҳо), варами фасоднок (абсесҳо), панаритсия, дамалл (фурункул), бурида гирифтани ҷисми бегонаи бофтаҳои нарм, хизматрасониҳои стоматологӣ дар шароити дармонгоҳ ва ғайра) ба гурӯҳҳои аҳолие, ки дар номгӯйҳои I ва II замимаи I Барнома зикр гардидаанд.

г) кӯмаки тиббӣ санитарии ба даъватшавандагон муоинаи тиббии шахсони ба хизмати воқеии ҳарбӣ даъватшаванда, чорабиниҳои табобатию ташхисӣ ва солимгардонӣ тибқи роҳхати комиссияи ҳарбию тиббӣ дар асоси шартномаи тарафайн бо мақомоти дахлдор анҷом дода мешавад.

11. Кӯмаки махсусгардонидашудаи тиббӣ дар шароити дармонгоҳ, аз ҷумла муоинаи озмоишию ташхисӣ аз ҷониби марказҳои саломатӣ ва дигар муассисаҳои ғайрибистаринамоя ба шахравандоне, ки дар номгӯйҳои I ва II замимаи I Барнома зикр гардидаанд (аз рӯи бемориҳои асосӣ), ҳангоми мавҷудияти роҳхат аз табибони оилавӣ, терапевтҳо, педиатрҳо ва акушер-гинекологҳои минтақавӣ ба таври ройгон расонида мешавад. Дар баробари ин,

а) ба дигар шахсоне, ки ҳуқуқи имтиёз надоранд, ба истиснои азназаргузаронии беморон, таъин намудани муоинаи ташхисию озмоишӣ ва муолиҷа бо доруворӣ, дигар намуд ва ҳаҷми кӯмаки махсусгардонидашудаи тиббӣ дар шароити дармонгоҳ дар асоси ҳампардохт анҷом дода мешавад;

б) ҳангоми дар муассисаҳои тандурустии ноҳияҳои таҷрибавӣ мавҷуд набудани мутахассисони дахлдор ва шароитҳо барои гузаронидани намудҳои алоҳидаи муоинаи озмоиши ва ташхисӣ, машваратҳои зарурӣ ва намудҳои ташхис мумкин аст дар дигар муассисаҳои тандурустӣ гузаронида шавад, зимнан пардохти он бо роҳи ҳисоббаробаркунии байниҳамдигарии муассисаҳои тиббӣ дар асоси шартномаҳои басташуда сурат мегирад;

в) шахсоне, ки аз дигар шахру ноҳияҳо барои гирифтани хизматрасонии махсусгардонидашудаи тиббӣ дар сатҳи дармонгоҳ ба муассисаҳои тандурустии ноҳияҳои таҷрибавӣ мурочиат менамоянд, ба истиснои азназаргузаронии беморон, таъин намудани муоинаи ташхисию озмоишӣ ва муолиҷа бо доруворӣ,

дигар намуд ва ҳаҷми кӯмаки махсусгардонидашудаи тиббӣ ҳаққи хизматрасониرو тибқи нархнома пурра пардохт менамоянд;

г) кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ва кӯмаки махсусгардонидашуда дар сатҳи дармонгоҳ ба ҳомиладороне, ки ба қайд гирифта шудаанд ва зери назорати доимии муассисаи дахлдори тиббӣ мебошанд, дар ҳаҷм ва намудҳои зерин бо таври ройгон анҷом дода мешавад:

- таҳлили умумии хун 2 маротиба;
- таҳлили хун барои гемоглобин 3 маротиба;
- таҳлили хун барои RW 2 маротиба;
- таҳлили хун барои ВНОМ 2 маротиба;
- таҳлили умумии пешоб 2 маротиба;
- таҳлили пешоб барои протеинурия 4 маротиба;
- таҳлили бактериявии пешоб (ҳангоми зарурият);
- микроскопияи андудаи вагиналӣ;
- таҳлили фаросавтӣ 2 маротиба.

12. Таъминот бо доруворӣ ва вакцинаҳо дар шароити дармонгоҳ.

Таъминоти шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон бо доруворӣ ва вакцинаҳо дар шароити дармонгоҳ аз рӯи Барнома дар асоси РВАД аз ҳисоби маблағҳои Бюҷети давлатӣ, грантҳо ва кӯмакҳои башардӯстона, маблағҳои иловагӣ, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҷудо менамоянд, инчунин дигар манбаъҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, бо тартиби зайл анҷом дода мешавад:

а) ҳангоми расонидани кӯмаки бетаҳири тиббӣ доруворӣ ва маводи таъиноти тиббӣ ройгон дода мешавад;

б) ҳангоми расонидани кӯмаки тиббию санитарӣ, воситаҳои таҳлилии ва маводи таъиноти тиббӣ, ки барои гузаронидани тадбирҳои озмоишию таҳлилии заруранд, ба аҳолии мутобиқи ҳуқуқи онҳо ба имтиёзҳо аз рӯи Барнома (замимаи 1) дода мешаванд;

в) бемороне, ки дар ҳолати барои ҳаёташон таҳдидкунанда қарор доранд, бо воситаҳои доруворӣ ва маводи таъиноти тиббӣ ба таври ройгон таъмин карда мешаванд. Инчунин гурӯҳҳои аҳолие, ки дар номгуӣ 1 замимаи 1 Барнома зикр гардидаанд, дар давоми сол ба таври ройгон дар доираи маблағе, ки аз ду нишондиҳанда

барои ҳисоб зиёд намебошад, бо воситаҳои доруворӣ таъмин карда мешаванд.

13. Беморони гирифтори бемориҳои хусусияти иҷтимоӣ дошта, бо воситаҳои доруворӣ ва маводи таъиноти тиббӣ аз ҳисоби маблағҳои Бучети давлатӣ, грантҳо ва кӯмакҳои башардӯстона, маблағҳои иловагӣ, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ чундо менамоянд, инчунин дигар манбаъҳои, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, ҳангоми гирифтори беморӣ ва дар ҳаҷми дар Ҷадвали 1 зикргардида ба таври ройгон таъмин карда мешаванд:

Ҷадвали 1

Номгӯи беморӣ	Номгӯи доруворӣ ва маводи таъиноти тиббӣ	Миқдор (барои 1 бемор дар як сол)
Дарунравӣ ва бемориҳои шадиди роҳи нафас	Аз рӯи Барномаи ҳамбастагии бемориҳои кӯдакона барои кӯдакони то 5-сола	Аз рӯи протокол
Гемофилия	Хун ва чузъҳои он	Аз рӯи протокол
Бемории сил	Аз рӯи Барномаи ДОТС (курси кӯтоҳмуддати табобати назорат-шавандаи бемории сил)	Аз рӯи нақшаи стандартии муолиҷа
Диабети қанди аз инсулин вобаста	Инсулин, сӯзандору	Аз рӯи протокол ё нақшаи муолиҷа
Беморони мубталои сирояти вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайлошудаи норасоии масуният	Дар доираи Хазинаяи глобалӣ оид ба мубориза бар зидди сироятҳои вируси норасоии масунияти одам, сил ва варача	Аз рӯи протокол

3. Таъминот бо доруворӣ аз рӯи Барнома

14. Воситаҳои дорувории дар боло зикргардида метавонанд мутобиқи доруҳати аз ҷониби табиби оилавӣ, терапевт, педиатр ва акушер-гинекологи минтақавӣ додасуда ё дар доираи барномаи дахлдоре, ки аз ҷониби донорҳо дастгирӣ мешавад, ба таври ройгон пешкаш карда шаванд.

15. Иммунопрофилактика ба таври ройгон аз ҳисоби маблағҳои Бучети давлатӣ, грантҳо ва кӯмакҳои башардӯстона, маблағҳои иловагӣ, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҷудо менамоянд, инчунин дигар манбаъҳои, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, анҷом дода мешавад. Эмкунӣ қӯдакони дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври ройгон дар доираи Барномаи умумии эмкунӣ, мутобиқи тақвими эмкунӣҳои пешгирикунанда аз ҳисоби маблағҳои Бучети давлатӣ, кӯмакҳои башардӯстона, грантҳо ва маблағҳои иловагӣ, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дарёфт менамоянд, инчунин дигар манбаъҳои, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, гузаронида мешавад.

16. Ба ҳамаи шаҳрвандоне, ки ба статсионарҳои шаҳру ноҳияҳои таҷрибавӣ бо нишондиҳандаҳои фаврӣ мурочиат кардаанд, кӯмаки фаврии статсионарӣ то баровардани бемор аз ҳолате, ки ба ҳаёташ таҳдид менамояд, ба таври ройгон расонида мешавад (мувофиқи номгӯи муваққатии ҳолатҳои ба ҳаёти беморон хатарнок, ки бо фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ гардидааст). Пас аз расонидани кӯмаки фаврии статсионарӣ, аз ҷумла ҷарроҳӣ, суботи нишондиҳандаҳои гардиши хун ва нафаскашӣ беморон ҳамчун шахси дорои роҳхат ба хизматрасонӣ аз рӯи шартҳои расонидани кӯмаки нақшавии статсионарӣ ва ё барои муолиҷа ба шароити дармонгоҳ гузаронида мешаванд.

17. Кӯмаки нақшавии статсионарӣ аз ҳисоби маблағҳои Бучети давлатӣ, грантҳо ва кӯмакҳои башардӯстона, маблағҳои иловагӣ, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҷудо менамоянд, инчунин дигар манбаъҳои, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст ба шаҳрвандоне, ки дар номгӯи 1 замиаи 1 Барнома зикр гардидаанд ва ба бемороне, ки вобаста ба

бемориҳои асосӣ дар номгӯи II замимаи I Барнома оварда шудаанд, ба таври ройгон расонида мешавад.

18. Ба дигар гурӯҳҳои аҳолие, ки дар номгӯи I замимаи I ва бемороне, ки вобаста ба бемориҳои асосӣ дар номгӯи II замимаи I Барнома зикр нагардидаанд, вале аз табиби оилавӣ, терапевт, педиатр ва акушер-гинекологи минтақавӣ роҳхат доранд ва ё худ бе роҳхат мурочиат намудаанд, аз рӯи механизми ҳампардоخت хизмат расонида мешавад.

19. Ҳаҷми ҳампардоخت дар Қоидаҳои ҳампардоخت бо аҳолии барои хароҷоти кӯмаки тиббию санитарӣ аз тарафи муассисаҳои давлатии тандурустӣ расонида шаванда, ки аз ҷониби Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст, муайян гардидааст.

20. Ҳангоми зарурати бистарикунонӣ беморон қаблан дар муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ташхис карда мешаванд.

21. Ба заноне, ки дар қайд мебошанд ва зери назорати мунтазами (ҳангоми ҳомиладорӣ на камтар аз 4 маротиба ҳозир шуданд) муассисаи дахлдори тиббӣ қарор доранд, кӯмаки тиббии статсионарӣ ҳангоми таваллуд ба таври ройгон расонида мешавад. Дар ҳолатҳои дигар кӯмаки тиббии статсионарӣ ҳангоми таваллуд аз рӯи механизми ҳаммаблағгузорӣ (ҳампардоخت) сураат мегирад.

22. Таъминоти беморон бо доруворӣ ҳангоми муолиҷаи нақшавии статсионарӣ мутобиқи ҳуқуқи онҳо ба имтиёзҳо аз рӯи Барнома аз ҳисоби маблағҳои Бҷети давлатӣ, ҳампардоخت, кӯмакҳои башардӯстона ва грантҳо, маблағҳои иловагӣ, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дарёфт менамоянд, инчунин дигар манбаъҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, анҷом дода мешавад.

23. Статсионарҳо доруворӣ ва маводи хароҷотиро аз ҳисоби маблағҳои, ки дар боло зикр гардидаанд, бо риояи қонунгузорӣ оид ба харид ба даст меоранд.

24. Ҳангоми зарурат харидории доруворие, ки ба рӯйхати РВАД дохил нашудааст, мутобиқи рӯйхати иловагӣ, ки мақомоти тандурустӣ муайян менамояд, иҷозат дода мешавад.

25. Дар сурати аз арзиши миёнаи муолиҷа барои ҳар ҳолати табобат ду маротиба зиёд будани хароҷоти воқеӣ барои таъминоти дорувории беморон комиссияи муолиҷавию назоратии муассисаи тандурустӣ аз ҳисоби беморон пардохт намудани хароҷоти иловагӣ танҳо барои таъмини доруворӣ чихати муолиҷаи минбаъда, қарор қабул мекунад.

26. Шахсоне, ки аз дигар шахру ноҳияҳо барои гирифтани кӯмаки статсионарӣ дар муассисаҳои тандурустии ноҳияҳои таҷрибавӣ муроҷиат менамоянд, дар асоси Қадвали нархи миёнаи бемории муолиҷашуда пурра пардохт менамоянд.

27. Кӯмаки стоматологӣ:

а) Намудҳои зерини кӯмаки стоматологӣ ба таври ройгон расонида мешаванд:

– муоинаи профилактикии даҳони кӯдакон ва занони ҳомиладор ду маротиба дар як сол;

– санатсияи даҳони кӯдакони аз 2 то 7-сола ва занони ҳомиладоре, ки ба қайд гирифта шудаанд;

– кӯмаки таъҷилии стоматологӣ.

б) кӯмаки махсусгардонидашудаи стоматологӣ аз рӯи Нархнома барои навъ ва ҳаҷми кӯмаки тиббӣ санитарӣ дар доираи Барномаи қафолатҳои давлатӣ оид ба таъмин намудани аҳоли бо кӯмаки тиббӣ санитарӣ тибқи тартиби муқарраргардида расонида мешавад.

28. Навъ ва ҳаҷми чорабиниҳои санитарӣ бехдоштӣ ва зиддиэпидемикӣ мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъмини амнияти санитарӣ эпидемиологии аҳоли» ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ амалӣ мегардад.

4. Мониторинг ва арзёбии амалӣ намудани Барнома

29. Мониторинги амалӣ намудани Барнома дар асоси нишондиҳандаҳои таҳиянамудаи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла тавассути тадқиқот гузаронида мешавад.

Замимаи I
ба Барномаи кафолатҳои давлатӣ
оид ба таъмини аҳолии ноҳияҳои
таҷрибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон
бо кӯмаки тиббию санитарӣ
барои солҳои 2017–2019

Номгӯи I

Гурӯҳи шахрвандоне, ки мутобиқи мақоми иҷтимоӣ барои гирифтани хизматрасониҳои тиббии ройгон ҳуқуқ доранд:

- иштирокчиён ва маъюбони Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда;
- Қаҳрамонони Ҷумҳурии Тоҷикистон, Иттиҳоди Шӯравӣ ва шахсоне, ки бо се дараҷаи Ордени Шараф мукофотонида шудаанд;
- Қаҳрамонони Меҳнати Сотсиалистӣ;
- ҷанговарони интернатсионалист, собиқадорони амалиёти ҷангӣ дар қаламрави дигар давлатҳо;
- шахсоне, ки дар натиҷаи садамаи нерӯгоҳи барқии атомии Чернобил зарар дидаанд ва аъзои оилаи бесаробонмондаи онҳо;
- маъюбоне, ки хангоми адои хизмати ҳарбӣ захмӣ шудаанд ё осеб бардоштаанд;
- маъюбон аз даврони кӯдакӣ;
- кӯдакони маъюби то сини 18-сола;
- кӯдакони ятим, ки дар хонаҳои давлатии кӯдакон, хонаҳои кӯдакони оилавӣ (оилаҳои қабулнамуда), интернатҳо барои кӯдакони ятим қарор доранд ва кӯдаконе, ки аз парастории волидайн маҳрум мондаанд;
- кӯдакони то 1-сола;
- маъюбони гурӯҳҳои I ва II дар натиҷаи осеббардории меҳнатӣ, бемориҳои касбӣ ё бемориҳои умумӣ;
- аъзои оилаҳои камбизоат ва шахрвандони яққаву танҳои камбизоат;
- шахрвандони синни 80 ва аз он боло;
- шахрвандоне, ки дар хонаҳои пиронсолон ва интернатҳо зиндагӣ мекунанд.

Номгӯи II

Гурӯҳи шаҳрвандоне, ки мутобиқи нишондиҳандаҳои тиббӣ барои гирифтани хизматрасониҳои тиббии ройгон ҳуқуқ доранд (бо бемории асосӣ):

– кӯдакони синни то 5-сола, ки гирифтори дарунравӣ ва бемориҳои шадиди роҳи нафас мебошанд (дар доираи Барномаи ҳамбастагии бемориҳои кӯдакона);

– беморони мубталои гемофилия;

– беморони мубталои махав;

– беморони мубталои бемории ҳорӣ;

– беморони мубталои гулӯзиндонак;

– беморони гирифтори бемории сил (дар доираи Барномаи ДОТС);

– беморони гирифтори ВНМО (вируси норасоии масунияти одам);

– беморони гирифтори бемории диабет қанд (вобаста будан аз инсулин).

Эзоҳ: дар сурати хуручи беморӣ ва эпидемияи бемориҳои сироятӣ, дар минтақаҳои фонди эпидемиологӣ таъсис дода шуда, чорабиниҳои зиддиэпидемикӣ ва кӯмаки тиббию санитарӣ ба аҳолии аз ҳисоби маблағҳои фонди эпидемиологӣ гузаронида мешаванд.

Замимаи 2
ба Барномаи кафолатҳои давлатӣ
оид ба таъмини аҳолии ноҳияҳои
таҷрибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон
бо кӯмаки тиббии санитарӣ
барои солҳои 2017–2019

Номгӯи ҳуҷҷатҳое, ки ҳуқуқи гурӯҳи шаҳрвандонро, ки дар номгӯи 1 замимаи 1 Барномаи мазкур оварда шудааст, барои гирифтани хизматрасониҳои тиббии роӣгон тасдиқ менамояд.

	Гурӯҳи аҳоли	Ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҳуқуқ ба имтиёзҳо
1.	Иштирокчиён ва маълюбони Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда	Шаҳодатномаи иштирокчиё маъюби Ҷанги Бузурги Ватанӣ, шаҳодатномаи нафақаӣ
2.	Қаҳрамонони Ҷумҳурии Тоҷикистон, Иттиҳоди Шӯравӣ, Меҳнати Сотсиалистӣ ва шахсоне, ки бо се дараҷаи Ордени Шараф мукофотонида шудаанд	Шаҳодатномаи Қаҳрамони Ҷумҳурии Тоҷикистон, Иттиҳоди Шӯравӣ, Меҳнати Сотсиалистӣ ва се дараҷаи Ордени Шараф
3.	Ҷанговарони интернатсионалист, собиқадорони амалиёти ҷангӣ дар қаламрави дигар давлатҳо	Шаҳодатномаи ҷанговари интернатсионалист, собиқадори амалиёти ҷангӣ дар қаламрави дигар давлатҳо ва шаҳодатномаи нафақаӣ
4.	Шахсоне, ки дар натиҷаи садамаи Нерӯгоҳи атомии барқии Чернобил зарар дидаанд ва аъзои оилаи бесаробонмондаи онҳо	Шаҳодатномаи иштирокчиё маъюбии барҳам додани садама дар Нерӯгоҳи атомии барқии Чернобил ва шаҳодатномаи нафақаӣ
5.	Маълюбоне, ки ҳангоми адои хизмати ҳарбӣ захмӣ шудаанд ё осеб бардоштаанд	Шаҳодатномаи маъюби хизмати ҳарбӣ ва шаҳодатномаи нафақаӣ

6.	Маъюбон аз даврони кӯдакӣ	Маълумотнома дар бораи муайян намудани гурӯҳи маъюбӣ ва шаҳодатномаи нафақавӣ
7.	Кӯдакони маъюби то синни 18-сола	Шаҳодатномаҳои нафақавии яке аз волидайн ва таваллуди кӯдак
8.	Кӯдакони ятим, ки дар хонаи давлатии кӯдакон, хонаи кӯдакони оилавӣ (оилаҳои қабулнамуда), интернатҳо барои кӯдакони ятим қарор доранд, кӯдаконе, ки аз парастории волидайн маҳрум мондаанд	Роҳхати хонаҳои давлатии кӯдакон, кӯдакони оилавӣ (оилаҳои қабулнамуда), интернатҳо барои кӯдакони ятим
9.	Кӯдакони то 1-сола	Шаҳодатномаи таваллуд
10.	Маъюбони гуруҳҳои I ва II, дар натиҷаи осеббардории меҳнатӣ, бемориҳои касбӣ ё бемориҳои умумӣ	Маълумотнома дар бораи муайян намудани маъюбии гурӯҳҳои I ва II дар натиҷаҳои осеббардории меҳнатӣ, бемориҳои касбӣ ва ё бемориҳои умумӣ ва шаҳодатномаи нафақавӣ
11.	Аъзои оилаҳои камбизоат ва шаҳрвандони яққаву танҳои камбизоат	Маълумотномаи комиссияи ноҳиявӣ (шаҳрӣ) ё мақомоти ҳифзи иҷтимоӣ
12.	Шаҳрвандони синни 80-сола ва аз он боло	Шаҳодатномаи нафақавӣ ва шиноснома
13.	Шаҳрвандоне, ки дар хонаҳои пиронсолон ва интернатҳо зиндагӣ мекунанд	Роҳхати хонаҳои пиронсолон ва интернатҳо барои пиронсолон

Эзоҳ: Таъмини роғони гуруҳҳои шаҳрвандон бо доруворӣ (вобаста ба бемориҳои асосӣ), ки дар Номгуи II Барномаи кафолатҳои давлатӣ зикр гардидаанд, мутобиқи рӯйхати бемороне, ки дар асоси бақайдгирии диспансерӣ ва дорухати муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббии санитарии маҳалли зист таҳия гардидааст, амалӣ мегардад.

СИЁСАТИ МИЛЛӢ ВА ПРОТОКОЛИ КЛИНИКӢ ОИД БА БАРТАРАФКУНИИ ИНТИҚОЛИ ВНМО АЗ МОДАР БА КӢДАК (БИМК) ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Механизми идоракунии барномаи БИМК, тақсимои ваколат дар маҳалҳо, аз ҷумла ҳамоҳангсозӣ ва вазифаҳои иловагии шахсонаи масъул

1. Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳлили маълумотҳои оморӣ, самарабахшии чораҳои андешидашаванда ва дигар мушкилотҳои ҷойдоштаре дар доираи татбиқи барномаи БИМК ба инобат гирифта, сиёсати барномавиरो муайян менамояд. Ҳамчунин моделҳои самарабахш ва инноватсионии идоракунии барномаро тавсия ва тасдиқ менамояд, аз ҷумла таҳияи ҳуҷжатҳои меъёрие, ки тартиби харидро дар сатҳи КАТС муайян менамояд; мониторинги алгоритми тестгузаронии занони ҳомила; протоколи клиникӣ оид ба таъбиқати мувофиқи тавсияҳои охири ТУТ ва дигар ҳуҷжатҳо, ки тартиби сиёсати БИМК дар ҳамаи сатҳҳои КАТС, назорати антенаталӣ, кӯмаки таваллудӣ ва Марказҳои СПИД муайян менамояд.

Рохбарони КАТС барои ҳамоҳангсозӣ, мониторинг ва таъмин намудани иҷроиши ПИМК дар маҳалҳо масъул мебошанд.

2. **Рохбари КАТС** илова ба вазифаҳои хизмати худ уҳдадор аст:

1. Муайян ва тайин намудани табиби масъул барои ПИМК ва тестгузаронӣ ба ВНМО дар байни занони ҳомила дар сатҳи КАТС/НАН;

2. Муайян намудани талабот барои ташкили омӯзиш ва сертификатсия, масъулон оид ба ПИМК ва дар ҳамкориҳои зич бо Марказҳои СПИД расонидани кӯмаки дахлдор дар тақвиятбахшии захираҳои кадрӣ интиҳобшуда;

3. Пурракунии дахлдори воҳидҳои корӣ дар сатҳи КАТС/НАН, муайян намудани иловапулӣ ба маош бо сабаби хавфи тамос ба сирояти ВНМО (Қонуни ҶТ «Дар бораи муқовимат ба вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният», бобби 4, моддаи 21) ба мутахассиси масъул

оид ба БИМК ва мутахассиси масъул оид ба тестгузаронӣ (озмоишгар);

4. Ташкил намудани банақшагири, пешгӯӣ ва хариди тестҳои фаври барои ВНМО ва тестҳои ТИФ-и ВНМО барои занони ҳомила, мувофиқи тағйирот ва иловаҳо ба фармоиш оид ба хариди давлатӣ аз 16 апрели соли 2012, №815 «Системаи хариди электронӣ»;

5. Роҳбар барои омода намудани супориши техникӣ ва таснифот оид ба харидҳои дахлдор, чараёни минбаъдаи харид, мувофиқи сиёсати давлатӣ оид ба харидро тартиб медиҳад ва масъул мебошад.

Ҳангоми тартиб додани таснифоти тестҳо барои ВНМО ҷанбаҳои зеринро бояд ба назар гирад:

- доштани иҷозатномаи истифодабарӣ аз Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бақайдгири дар ХНДФФ (Хадамоти назорати давлатии фаъолияти фармасевтӣ);

- доштани ҳиссиётнокии – 99% (худуди поёнӣ ҳангоми фосилаи ваколатдихандаи 95%);

- доштани хусусиятнокии 98% (худуди поёнӣ ҳангоми фосилаи ваколатдихандаи 95%);

- бо талаботи иловагӣ нисбат ба тест-система, ки барои тесткунонӣ истифода бурда мешавад, ба таври ҳатмӣ муайян намудани тахассуснокӣ аз ҷониби ТУТ.

6. Роҳбар сметаи хароҷотро тартиб медиҳад, ки дар худ хароҷотҳои барои иҷрои супориш зарур дохил мешаванд: вақти аниқ, хароҷотҳои ташкилӣ-техникӣ. Роҳбар барои ташакулдиҳии маблағ, пардохт барои хизматрасонӣ ва захираҳои моддӣ-техникии аввалия масъулияти молиявӣ дорад;

7. Роҳбари КАТС-и ноҳия ва шаҳр оид ба захирашавии маблағҳои молиявӣ бо БТ, МСД, МСР, МТО ба таври доимӣ ва на кам 1 маротиба дар семоҳа мониторинг мегузаронад. Маблағҳои захирашуда ба таври мақсаднок барои харидории тестҳо барои ВНМО ва дигар маводҳои зарурӣ (пробиркаҳо бо буферашон, дастпӯшакҳо ва ғ) сарф карда мешаванд;

8. Тестҳоро ба МСД, БТ (бунгоҳи тиббӣ), МСР, МТО ва муассисаҳои кӯмаки таваллудии ноҳияҳои дахлдор тақсим менамояд;

9. Роҳбари КАТС бо ҳамроҳии масъулон оид ба БИМК дар сатҳи МСР вилоятӣ ва шаҳрӣ дар бораи иҷроиши барномаи БИМК дар ҳамаи сатҳҳо ҳисоботи ҷамъбасти омода намуда, дар якҷоягӣ бо Маркази СПИД мутахассисонро дар ҷойҳо тайёр мекунад ва оид ба иҷроиши протоколи пешбурди занони ҳомилаи гирифтори ВНМО мониторинг мегузаронад.

ЭЗОХ!

ВТ ва ҲИА ҚТ ҳамасола барои ММСР маблағҳои мақсаднок ҷудо менамояд, ки ММСР дар навбати худ тестҳо барои ВНМО ва дигар маводҳои сарфшавандаро дар доираи БИМК харидорӣ намуда, МСР вилоятӣ ва Таваллудхонаҳои вилоятиро бо ин маводҳо таъмин менамояд.

1. **Роҳбари ММСР/МСРВ** маълумотҳоро ҷамъоварӣ ва таҳлил намуда, дар асоси маълумотҳои ҷамъбасти ҳисобот дар бораи татбиқи барномаи БИМК ба ВТ ва ҲИА ҚТ пешниҳод менамояд. Ҳисоботи ҷамъбасти дар бораи иҷроиши барномаи БИМК дар ҳамаи сатҳҳо бо маълумотҳои зерин маҳдуд намешавад:

- фарогирии занони ҳомила бо тестгузаронӣ ба ВНМО;
- омори ҷамъбасти ҳодисаҳои нав бақайдгирифташудаи ВНМО дар байни занони ҳомила;
- эҳтиёҷот оид ба тайёр намудани мутахассисон дар маҳалҳо;
- дар якҷоягӣ бо МҚ СПИД гузаронидани мониторинги иҷроиши протоколи пешбурди занони ҳомилаи гирифтори ВНМО на кам аз як маротиба дар як сол.

2. **Мутахассиси масъул оид ба БИМК дар сатҳи КАТС/НАН** барои иҷрои корҳои зерин ҷавобгӯ мебошад:

- иҷроиши ҳуҷҷатҳои меъёри, ки татбиқи барномаи БИМК дар маҳалҳо муайян менамояд;
- маълумотҳои омори оид ба фарогирии занони ҳомила бо тестгузаронӣ;
- маълумотҳое, ки бо ҷораҳои профилактикӣ дар байни занони ҳомила алоқаманд мебошад;
- дар бораи шумораи занони ҳомила барои ҳар як сол маълумот (пешбинӣ) омода менамояд;

- барои хариди тестҳо барои 12 моҳ ва бо назардошти захираи буферҳо барои 2 моҳ дархост (Замимаи №4) тайёр менамояд;

- бармаҳал, на кам аз 4 моҳ қабл аз тамои шудани захира дар анбор ба роҳбари КАТС ё МСР дархост пешниҳод менамояд;

- барои саривақт гирифтани тестҳо барои ВНМО аз роҳбари КАТС ҷавобгӯ мебошад;

- системаи ҳисоботдиҳӣ ва баҳисобгирии харид ва хароҷотро тибқи шакли №104 тартиб медиҳад;

- дар бораи шумораи тестҳои сарфшуда дар маҳалҳо ҳисоботи ҷамъбасти тайёр менамояд ва баъд ба роҳбари КАТС ва нусхаашро ба роҳбари бевоситаи худ пешниҳод менамояд;

- оид нигоҳдории тестҳо мониторинг мегузаронад;

- мутобиқи шаклҳои ҳисоботии қабул ва тасдиқшуда (шакли №4) дар бораи фарогирии занони ҳомила бо тестгузаронӣ ҳисобот омода менамояд;

- бо сарпарастии мутахассисони марказҳои СПИД занони ҳомилаи гирифтори сирояти ВНМО-ро аз рӯи протоколи миллии клиникӣ табобат менамояд;

- барои пешбурд ва омода намудани зани гирифтори ВНМО ба таваллуд дар маҳалли зист ҷавобгӯ мебошад;

- нақшаи тайёр намудани кормандонро таҳия ва дар сатҳи КАТС тасдиқ намуда, лексияҳо мехонад ва ба таври мунтазам сатҳи маълумотнокии кормандонро дар бораи тавсияҳои миллии ва байналмилалӣ охири дар масъалаи ВНМО баланд менамояд.

3. Марказҳои СПИД

Марказҳои вилоятӣ, шаҳрӣ ва ноҳиявӣ СПИД:

- дар маҳалҳо ба роҳбарони КАТС ва шахсони барои татбиқи барнома масъул кӯмаки сарпарастӣ мерасонанд;

- мониторинги сифати тестгузаронӣ, речаи нигоҳдории тестҳо ва риоя намудани речаи хунукиро ҳангоми интиқол анҷом медиҳанд;

- ба роҳбари КАТС дар омода намудани хусусиятҳои техникаи тестҳо, ки барои харид зарур ҳастанд, кӯмак менамояд;

- марказҳои вилоятӣ СПИД аз марказҳои шаҳрӣ ва ноҳиявӣ СПИД ҳисобот гирифта, ҷамъбаст менамоянд ва ба Маркази ҷумҳуриявӣ СПИД пешниҳод менамоянд;

- ҳамаи мутахассисони масъулро дар маҳалҳо аз рӯи барномаи БИМК омӯзонида, ба онҳо сертификат медиҳанд, ки ба онҳо барои мустақилона пешбурди занони ҳомилаи гирифтори ВНМО ҳуқуқ ва ваколат медиҳад.

4. Индикаторҳои асосии БИМК барои кӯмак ба роҳбар

Номгӯи минималии маълумотҳо, ки барои ҷамъоварӣ дар муассисаҳои тиббӣ тавсия шудааст – маълумотҳое, ки бояд мутобиқи номгӯи минималӣ ҷамъ оварда шавад, барои таҳияи индикаторҳои асосии дастрасӣ ва самарабахшӣ оид ба БИМК аҳамияти калон дорад. Чунин индикаторҳо ба ташкилотчиёни тандурустӣ дар қабули қарорҳое, ки ба тақвиятбахшӣ ва васеъгардонии ҳадамотҳои дахлдор зарур мебошанд кӯмак менамояд, то ин ки онҳо ба ҳамаи он заноне, ки эҳтиётдоранд, дастрас бошанд.

5. Маълумотҳои зерин бояд дар ҳар як муассисаи тиббӣ ба таври доимӣ (1 маротиба дар се моҳ ва шаш моҳ) ҷамъ оварда шаванд

1. Фоизи занони ҳомила, ки ба ВНМО тестгузаронӣ шудаанд.
2. Фоизи занони ҳомила, ки барои назорати антенаталӣ бақайд гирифта шудаанд ва ба ВНМО тестгузаронӣ шуда, мақоми худро медонанд.
3. Фоизи занони ҳомилаи гирифтори ВНМО, ки барои паст намудани хавфи интиқоли вирус аз модар ба кӯдак, мутобиқи Опсияи В+, табобати зиддиретровирусӣ гирифтаанд.
4. Фоизи навзодоне, ки аз занони ба ВНМО сироятёфта таваллуд шудаанд ва дар давоми 2 моҳи пас аз таваллуд ташҳиси вирусологии бармаҳалро гузаштаанд.
5. Фоизи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёфта, ки дар масъалаи ҷуфтҳои дискордантӣ (вакте ки таҳлили хуни яке аз онҳо ба ВНМО мусбӣ мебошад), танзими оила ва ғизодиҳӣ маълумот гирифтаанд.

6. Ҳисоботҳо на дертар аз рӯзи 5-уми давраи ҳисоботӣ бояд пешниҳод карда шаванд.

Маълумотҳое, ки бояд ба таври доимӣ бақайд гирифта шаванд:

Дар ҳадамоти кӯмаки тотаваллудӣ:

- шумораи ҳомилаҳо;

- шумораи занони ҳомила, ки ба ВНМО тестгузаронӣ шудаанд;
- шумораи занони ҳомила, ки натиҷаи тестгузаронӣ ба ВНМО мусбӣ мебошад;
- шумораи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёфта, ки ба онҳо исқоти тиббии ҳамл гузаронида шудааст;
- шумораи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёта, ки табобати ЗРВ мегиранд;
- шумораи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёта, ки маводи муҳаддири тазриқиро истифода мебаранд ва вобастагии опиоидӣ доранд;
- шумораи занони ба ВНМО сироятёфта, ки табобати ҷойивазкунанда мегиранд;
- шумораи занони ба ВНМО сироятёфта, ки табобати ҷойивазкунанда ва ЗРВ мегиранд.

Дар таваллудхона:

- шумораи воридшудаи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёфта;
- шумораи воридшудаи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёфта, ки дар вақти ҳомилагӣ ба ВНМО тестгузаронӣ нашудаанд:
 - аз онҳо ба ВНМО тести фаврӣ гузаронида шудааст;
 - аз онҳо натиҷаи мусбидоштагон;
 - шумораи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёфта, ки дар вақти ҳомилагӣ табобати ЗРВ нагирифтаанд;
 - шумораи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёфта, ки дар вақти таваллуд пешгирии ЗРВ гирифтаанд;
 - шумораи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёта, ки маводи муҳаддири тазриқиро истифода мебаранд ва вобастагии опиоидӣ доранд:
 - чанд нафари онҳо дар вақти таваллуд табобати ҷойивазкунанда гирифтаанд;
 - шумораи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёта, ки бо роҳи табиӣ таваллуд кардаанд;
 - шумораи занони ҳомилаи ба ВНМО сироятёта, ки дар онҳо буриши қайсар иҷро карда шудааст;

- шумораи навзодоне, ки аз модарони ба ВНМО сироятёфта таваллуд шудаанд:
 - аз онҳо чанд нафар пешгирии ЗРВ гирифтаанд;
 - аз онҳо чанд нафар таҳти синамаконӣ қарор доранд;
 - аз онҳо таҳти синамакониҳои холис қарордоштагон, ки табобати ЗРВ мегиранд;
 - шумораи навзодон, ки бо усули ПСР дар 48 соати аввали пас аз таваллуд таҳлили бармаҳалро гузаштаанд;
 - шумораи навзодоне, ки аз модарони вобастагии опиодидошта таваллуд шудаанд;
 - шумораи навзодоне, ки вобаста ба алоими абстинентӣ табобат мегиранд.

Адабиёти истифодашуда:

1. Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №374 аз 18.05.2017 с.
2. Низомномаи идоракунии шабакаи муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии ноҳия (шаҳр), фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон №319 аз 14 апрели соли 2015.
3. Бизнесбанақшагирӣ дар муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарии Ҷумҳурии Тоҷикистон, фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23.08 соли 2017, №681.
4. Дастурамал оид ба ташҳиси тиббию иҷтимоӣ.
5. Барномаи кафолатҳои давлатӣ оид ба таъмини аҳоли бо кӯмаки тиббию санитарӣ дар ноҳияҳои таҷрибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017–2019.
6. Сиёсати миллӣ ва протоколи клиникӣ оид ба бартарафкунии интиколи ВНМО аз модар ба кӯдак (БИМК) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.